

SZOCIÁLIS ÉS MUNKAÜGYI MINISZTERIUM

**Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:
1868-06 Gyermekellátási alapeladatok**

**Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:
1868-06/3 A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján**

Szóbeli vizsgatevékenység

Szóbeli vizsgatevékenység időtartama: 45 perc

A 20/2007. (V. 21.) SZMM rendelet 23. § 1. bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 1617-1/2007. számon kiadom.

Jóváhagyta:

**Mátyus Mihály
főosztályvezető**

2008

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

Érvényes: 2008. 05. 16-tól

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A 10/2007 (II. 27.) SzMM rendelettel módosított 1/2006 (II. 17.) OM rendelet Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről alapján.

Szakképesítés, szakképesítés-elágazás, rész-szakképesítés, szakképesítés-ráépülés azonosító száma és megnevezése, valamint a kapcsolódó szakképesítés megnevezése:

55 761 01 0000 00 00	Csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó	Csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó
54 761 02 0010 54 01	Gyermekotthoni asszisztens	Gyermekgondozó-nevelő
54 761 02 0010 54 02	Kisgyermekgondozó, -nevelő	Gyermekgondozó-nevelő
54 761 02 0100 33 01	Gyermek- és ifjúsági felügyelő	Gyermekgondozó-nevelő
54 761 02 0100 31 01	Házi időszakos gyermekgondozó	Gyermekgondozó-nevelő
33 761 01 0000 00 00	Nevelőszülő	Nevelőszülő

1. Milyen dilemmákat tud felállítani az alábbi eset kapcsán?

A. J. 8 éves gyermek lop a gyermekotthonhoz közeli boltban kisebb értékű csokoládékat. Ön erről a vele együtt vásárolni járó 9 éves B. A . -tól értesül. B. A. Elmondja azt is, hogy valószínűleg nem először fordult elő, hogy A. J. lopott, mert az iskolában többször ajándékozta meg társait cukorkákkal, csokoládékkal. Ezzel próbálja elérni, hogy osztálytársai elfogadják. A hallottak alapján felidéződik Önben, hogy az elmúlt héten a gyermekotthonban az egyik gyermek elpanaszolta, hogy eltűnt az asztaláról az az összeg, melyet a zsebpénzéből tartalékolt.

A gyermek iratanyagából megtudja, hogy A. J. beutalását az apai nagyszülő kezdeményezte. Fia, A. J. édesapja jelenleg börtönbüntetését tölti lopás bűncselekménye miatt, a gyermek édesanyja pedig ismeretlen helyen tartózkodik. A gyermek eltartása így az apai nagyszülőre maradt, aki most anyagi helyzetére és egészségi állapotára hivatkozva kérte a gyermek gondozásba vételét.

Egyéb forrásokból az is tudomására jut, hogy az anyát, illetve az apai nagyszülőt is érték már tetten kisebb bolti lopások miatt, ahol a gyermek is velük volt.

Konkrét, bizonyítható információkkal sem a lopást illetően, sem a családi bűnözői karrierekkel kapcsolatban nem rendelkezik.

Az információtartalom vázlatja

- A dilemma fogalma
- A dilemmák típusai
- Az előítélet fogalma
- Az előítéletek működése
- A devianciák fogalma
- Az információszerzés és -kezelés dilemmái
- A személyiségjogok és az adatvédelem jogszabályainak betartása
- A beavatkozási dilemma értelmezése az eset kapcsán
- A gyermekek és fiatalok büntethetőségének kérdései

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

1. Milyen dilemmákat tud felállítani az alábbi eset kapcsán?

A. J. 8 éves gyermek lop a gyermekotthonhoz közeli boltban kisebb értékű csokoládékat. Ön erről a vele együtt vásárolni járó 9 éves B. A.-tól értesül. B. A. elmondja azt is, hogy valószínűleg nem először fordult elő, hogy A. J. lopott, mert az iskolában többször ajándékozta meg társait cukorkákkal, csokoládékkal. Ezzel próbálja elérni, hogy osztálytársai elfogadják. A hallottak alapján felidéződik Önben, hogy az elmúlt héten a gyermekotthonban az egyik gyermek elpanaszolta, hogy eltűnt az asztaláról az az összeg, melyet a zsebpénzéből tartalékol.

A gyermek iratanyagából megtudja, hogy A. J. beutalását az apai nagyszülő kezdeményezte. Fia, A. J. édesapja jelenleg börtönbüntetését tölti lopás bűncselekménye miatt, a gyermek édesanyja pedig ismeretlen helyen tartózkodik. A gyermek eltartása így az apai nagyszülőre maradt, aki most anyagi helyzetére és egészségi állapotára hivatkozva kérte a gyermek gondozásba vételét.

Egyéb forrásokból az is tudomására jut, hogy az anyát, illetve az apai nagyszülőt is érték már tetten kisebb bolti lopások miatt, ahol a gyermek is velük volt.

Konkrét, bizonyítható információkkal sem a lopást illetően, sem a családi bűnözői karrierekkel kapcsolatban nem rendelkezik.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Max.	Elért
A	Jogi és adatvédelmi alapismeretek	A személyiségjogok és az adatvédelem jogszabályainak betartása	10	
A	A szakma etikai szabályai és dilemmái	A dilemma fogalma	5	
		A dilemmák típusai	5	
B	Az előítéletek kialakulásának okai és működésének jellemzői	Az előítélet fogalma	5	
		Az előítéletek működése	10	
A	Kompetencia határok	A beavatkozási dilemma értelmezése az eset kapcsán	20	
		Az információszerzés és -kezelés dilemmái	10	
B	Deviáns jelenségek és kialakulásuk okai	A deviancia fogalma	5	
B	Gyermek- és fiatalkorúak büntethetősége	A gyermekek és fiatalok büntethetőségének kérdései	10	
Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Max.	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése		2	
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése		1	
5	Köznyelvi beszéd-készség		1	
4	Olvasott szakmai szöveg megértés		1	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése		2	
4	Szakmai nyelvű beszéd-készség		3	
Összesen			90	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Max.	Elért
Személyes	Döntésképeség	1	
	Rugalmasság	1	
Társas	Empátia	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	2	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
	Gyakorlatias feladatértelmezés	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

2. Milyen dilemmák vetődnek fel az alábbi eset kapcsán?

B. I. két hete az Ön gyermekcsoportjába került. Ön áll hozzá legközelebb a gyermekotthon munkatársai közül, ezért Önhöz fordul tanácsért. Az Ön segítségét kéri abban, hogy mit tegyen, megtartsa-e terhességét.

B. I. 12 és fél éves leány kiemelésére a családból azért került sor, mert elhagyva a családi házat, összeköltözött a szomszédjukban lakó 17 éves R. B.-vel. Iskolába nem jár, és két hónapos terhes.

A környezettanulmány tanúsága szerint B. I. szülei nem találnak a történetekben semmi rosszat, elvetendő, hiszen, amint az anya elmondta, ő is 12 évesen szülte első gyermekét, B. I. nővérét, aki 13 évesen ment el otthonról, s szülte meg gyermekét.

R. B. szülei is rendjén valónak találják a történeteket, vállalják a születendő gyermek felnevelését.

R. B.-ék egy kétszobás lakásban laknak. Az egyik szobában élnek a szülők a két kisebb fiú-gyermekükkel, a másik szobában B. I. és R. B.

B. I.-t a bekerülése utáni napokban R. B. gyakran látogatta, ám az idő múlásával a látogatások ritkulnak. Úgy tűnik, hogy B. I. sem hiányolja a gyakoribb találkozásokat.

Az információtartalom vázlata

- A szakember és a kliens közötti bizalmi kapcsolat értelmezése
- Az információkezelés dilemmái
- „Ki a kliens?” kérdése
- Jogi dilemmák
- Az emberi jogok és a személyiségjogok
- A gyermekek jogi védelmének alapszabályai
- A tankötelezettség szabályai
- A szülői felelősség jogi értelmezése
- A családból való kiemelés dilemmái
- A gyermekek és fiatalok büntethetősége
- A kultúrák egymás mellett élésének dilemmái
- A beavatkozás dilemmái

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

2. Milyen dilemmák vetődnek fel az alábbi eset kapcsán?

B. I. két hete az Ön gyermekcsoportjába került. Ön áll hozzá legközelebb a gyermekotthon munkatársai közül, ezért Önhöz fordul tanácsért. Az Ön segítségét kéri abban, hogy mit tegyen, megtartsa-e terheségét.

B. I. 12 és fél éves leány kiemelésére a családból azért került sor, mert elhagyva a családi házat, összeköltözött a szomszédjukban lakó 17 éves R. B.-vel. Iskolába nem jár és két hónapos terhes.

A környezettanulmány tanúsága szerint B. I. szülei nem találnak a történetekben semmi rosszat, elvetendőt hiszen, amint az anya elmondta, ő is 12 évesen szülte első gyermekét, B. I. nővérét, aki 13 évesen ment el otthonról, s szülte meg gyermekét.

R. B. szülei is rendjén valónak találják a történeteket, vállalják a születendő gyermek felnevelését.

R. B. -ék egy kétszobás lakásban laknak. Az egyik szobában élnek a szülők két kisebb fiú gyermekükkel, a másik szobában B. I. és R. B.

B. I.-t a bekerülése utáni napokban R. B. gyakran látogatta, ám az idő múlásával a látogatások ritkulnak. Úgy tűnik, hogy B. I. sem hiányolja a gyakoribb találkozásokat.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
A	Jogi és adatvédelmi alapismeretek	Az emberi jogok és a személyiségjogok	10	
		Jogi dilemmák	10	
C	A közoktatási jogszabályok	Tankötelezettség szabályai	5	
A	A szakma etikai szabályai és dilemmái	Az információkezelés dilemmái	10	
		A szakember és a kliens közötti bizalmi kapcsolat értelmezése	10	
		„Ki a kliens?” kérdése	5	
B	A gyermekvédelem jogi szabályozása	A gyermekek jogi védelmének alapszabályai	5	
	Gyermek- és fiatalkorúak büntethetősége	A gyermekek és fiatalok büntethetősége	5	
	Családjogi alapismeretek	A szülői felelősség jogi értelmezése	5	
A családból való kiemelés dilemmái				
A	Kompetencia határok	A beavatkozás dilemmái	10	
C	Társadalmi egyenlőtlenségek és újratermelődésük okai	A kultúrák egymás mellett élésének dilemmái	5	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű beszédkésztség	3	
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
5	Köznyelvi beszédkésztség	3	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Elhivatottság, elkötelezettség	1	
	Döntésképeség	1	
	Türelmesség	1	
Társas	Empátia	1	
	Közérthetőség	1	
	Segítőkészség	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Nyitott hozzáállás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

3. Milyen dilemmákkal kerül szembe egy a gyermekjóléti szolgálat munkatársaként az alábbi eset kapcsán?

A gyermekjóléti szolgálathoz érkezett iskolai jelzések szerint a 12 éves T. J. állandóan fáradtnak, gondterheltnak tűnik. Társai hívására sem vesz részt délutáni játékokban, programokban. Tanulmányaiiban megfelelő eredményeket ér el, de a saját maga által elvártnál alacsonyabb értékelések esetén szorongás, lehangoltság jelei vehetők észre viselkedésében. Igyekszik ezeknek a jegyeknek a kijavítására. Törekszik a külső elvárásoknak való teljes megfelelés elérésére.

T. J. édesanyjával kettesben él, amióta édesapja elhagyta őket. Az anyához erős érzelmi szálak fűzik, mindent megtesz érte, mindenben meg akar felelni a saját maga által felállított elvárásoknak, gondoskodni akar édesanyjáról, fenn akarja tartani a család működésének látszatát. A gyermek apja időnként küld ugyan pénzt a gyermek számára, eleget tesz tartásdíj fizetési kötelezettségének, ám a két hónappal ezelőtti elköltözése óta személyes kapcsolatot nem tart sem a gyermekkel, sem a volt feleségével. Az anyát nagyon megviselte a férje távozása, azóta folyamatosan táppénzen van. Mióta fiával egyedül maradt nem jár társaságba, rokoni, baráti kapcsolatait hanyagolja, a lakásból szinte ki sem lép. A bevásárlásokat, hivatalos ügyek intézését a fia végzi. A házi orvos időnként meglátogatja az anyát a gyermek hívására, de a felírt gyógyszereket is T. J. váltja ki.

Az információtartalom vázlatja

- Az információkezelés dilemmái
- „Ki a kliens?” kérdése
- A család feladatai és funkciója
- A családi szerepek
- Szerepkonfliktusok a családban
- A családi szerepek átalakulása a válás után
- A válás hatása a gyermekekre
- A gyermek szükségleteinek sérülése
- A felkínálható ellátásokkal kapcsolatos dilemmák

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

3. Milyen dilemmákkal kerül szembe egy gyermekjóléti szolgálat munkatársaként az alábbi eset kapcsán?

A gyermekjóléti szolgálathoz érkezett iskolai jelzések szerint a 12 éves T. J. állandóan fáradtnak, gondterheltnek tűnik. Társai hívására sem vesz részt délutáni játékokban, programokban. Tanulmányaiiban megfelelő eredményeket ér el, de a saját maga által elvártnál alacsonyabb értékelések esetén szorongás, lehangoltság jelei vehetők észre viselkedésében. Igyekszik ezeknek a jegyeknek a kijavítására. Törekszik a külső elvárásoknak való teljes megfelelés elérésére.

T. J. édesanyjával kettesben él, amióta édesapja elhagyta őket. Az anyához erős érzelmi szálak fűzik, mindent megtesz érte, mindenben meg akar felelni a saját maga által felállított elvárásoknak, gondoskodni akar édesanyjáról, fenn akarja tartani a család működésének látszatát. A gyermek apja időnként küld ugyan pénzt a gyermek számára, eleget tesz tartásdíj fizetési kötelezettségének, ám a két hónappal ezelőtti elköltözése óta személyes kapcsolatot nem tart sem a gyermekkel, sem a volt feleségével. Az anyát nagyon megviselte a férje távozása, azóta folyamatosan táppénzen van. Mióta fiával egyedül maradt nem jár társaságba, rokoni, baráti kapcsolatait hanyagolja, a lakásból szinte ki sem lép. A bevásárlásokat, hivatalos ügyek intézését a fia végzi. A háziorvos időnként meglátogatja az anyát a gyermek hívására, de a felírt gyógyszereket is T. J. váltja ki.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
B	A szakmai együttműködés etikai szabályai	Az információkezelés dilemmái	10	
A	A szakma etikai szabályai és dilemmái	„Ki a kliens?” kérdése	5	
C	A család fogalma, funkciói és struktúrája Családi szerepek és szerepkonfliktusok, a családi életciklusok	A család feladatai és funkciója	10	
		A családi szerepek	10	
		Szerepkonfliktusok a családban	5	
		A családi szerepek átalakulása a válás után	5	
B	A család, mint támogatórendszer, és mint problémaforrás jellemzői	A válás hatása a gyermekekre	15	
C	A kötődés és biztonságérzet fontossága	A gyermek szükségleteinek sérülése	10	
B	Gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló ellátások, intézkedések	A felkínálható ellátásokkal kapcsolatos dilemmák	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség	2	
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Rugalmasság	1	
	Döntésképeség	1	
Társas	Empátia	1	
	Közérthetőség	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
	Nyitott hozzáállás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

4. Milyen szempontokat kell figyelembe venni az utógondozói ellátás megszűnésekor, megszüntetésekor?

Zs. T. 15 évesen került a gyermekvédelmi szakellátásba rendőrségi beutalás alapján, lopás miatt. Egy trafót tulajdonított el, amire az erős elektronikai érdeklődése, aktuális szerelése miatt volt szüksége, s amit vissza is szolgáltatott eredeti állapotában a tulajdonosnak.

Zs. T. szülei elváltak, ő az anyjánál maradt, s az anyai nagyszülők lakásában éltek. Az anya és a nagyszülők is alkoholizáltak – valószínűleg emiatt került sor a kár megtérítése ellenére is - a családból való kiemelésére. Bekerülését követő egy hónap eltelte után az anya halálhírére hazautazott. A temetést követően még otthon tartózkodott egy hétig. Ez idő alatt nagyszülei is elhaláloztak. Az apjával semmilyen kapcsolatot nem tartott fenn soha, a kapcsolatot az apa sem kereste fiával.

Zs. T. számtalan kudarca ellenére befejezte általános iskolai tanulmányait, de továbbtanulásról hallani sem akart. Korán kelt, kemény fizikai munkát végzett a szabadban, derekasan helytállt, munkaadója teljesen elégedett volt vele. Soha, semmilyen probléma nem merült fel vele kapcsolatban sem magatartása terén, sem a bekerülését indokoltá tevő, elkövetett ballépése kapcsán.

Nevelői állandó unszolására később – nem sokkal nagykorúsága elérése előtt – mégis beiratkozott a szakközépiskolába, szakmát szerzett jó eredménnyel, azonnali foglalkoztatási ajánlattal.

Most a gyermekotthonból való kiköltözését fontolgatja, hozzákezdett önálló életvitele megtervezéséhez, kialakításához.

Az információtartalom vázlatja

- Az utógondozás és az utógondozói ellátás fogalma
- Az utógondozás feltételei
- A fiatalkorúak bünelkövetésének szankciói
- A családból való kiemelés dilemmái
- Szocializációs hatások
- Erőforráslista készítése
- Az önálló életkezdéshez szükséges feltételek
- Az önálló életkezdés támogatásának lehetőségei
- Az önálló háztartás bevételeinek és kiadásainak mérlege

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

4. Milyen szempontokat kell figyelembe venni az utógondozói ellátás megszűnésekor, megszüntetésekor?

Zs. T. 15 évesen került a gyermekvédelmi szakellátásba rendőrségi beutalás alapján, lopás miatt. Egy trafót tulajdonított el, amire az erős elektronikai érdeklődése, aktuális szerelése miatt volt szüksége, s amit vissza is szolgáltatott eredeti állapotában a tulajdonosnak.

Zs. T. szülei elváltak, ő az anyjánál maradt, s az anyai nagyszülők lakásában éltek. Az anya és a nagyszülők is alkoholizáltak – valószínűleg emiatt került sor a kár megtérítése ellenére is - a családból való kiemelésére. Bekerülését követő egy hónap eltelte után az anya halálhírére hazautazott. A temetést követően még otthon tartózkodott egy hétig. Ez idő alatt nagyszülei is elhaláloztak. Az apjával semmilyen kapcsolatot nem tartott fenn soha, a kapcsolatot az apa sem kereste fiával.

Zs. T. számtalan kudarc ellenére befejezte általános iskolai tanulmányait, de továbbtanulásról hallani sem akart. Korán kelt, kemény fizikai munkát végzett a szabadban, derekasan helyállt, munkaadója teljesen elégedett volt vele. Soha, semmilyen probléma nem merült fel vele kapcsolatban sem magatartása terén, sem a bekerülését indokoltá tevő, elkövetett ballépése kapcsán.

Nevelői állandó unszolására később – nem sokkal nagykorúsága elérése előtt – mégis beiratkozott a szakközépiskolába, szakmát szerzett jó eredménnyel, azonnali foglalkoztatási ajánlattal.

Most a gyermekotthonból való kiköltözését fontolgatja, hozzákezdett önálló életvitel megtervezéséhez, kialakításához.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
B	A gyermekvédelem jogi szabályozása	Az utógondozás és az utógondozói ellátás fogalma	10	
		Az utógondozás feltételei	5	
	Gyermek- és fiatalkorúak büntethetősége	A fiatalkorúak bünelkövetésének szankciói	5	
D	Az állami beavatkozás és az azt meghatározó ideológiák és érdekek	A családból való kiemelés dilemmái	10	
B	Az egyén társadalmi meghatározottsága	Szocializációs hatások	10	
C	A szükségletek és erőforrások feltárásának módszerei	Erőforráslista készítése	10	
B	Az emberi szükségletek rendszere	Az önálló életkezéshez szükséges feltételek	10	
		Az önálló életkezés támogatásának lehetőségei	10	
		Az önálló háztartás bevételeinek és kiadásainak mérlege	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű beszédkésztség	2	
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédkésztség	2	
4	Információforrások kezelése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Türelmesség	1	
	Rugalmasság	1	
	Döntésképeség	1	
Társas	Közérthetőség	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
	Gyakorlatias feladatértelmezés	1	
	Nyitott hozzáállás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

5. Segítség lenne-e a gyermekek kiemelése saját családjukból?

Az illetékes gyermekjóléti szolgálat kilenc testvér közül hét kiskorú védelembe vételének megszüntetésére és nevelésbe vételének elrendelésére tett javaslatot (a háromhetes csecsemőt és a másfél éves leánykát nem vennék védelembe). Indokaik szerint az óvodáskorúak esetében beszoktatási nehézségek merültek fel, az iskolások esetében pedig tanulmányi problémákat tapasztaltak.

A házaspár a kilenc gyermekkel az apai nagyszülői házban él, ahová úgy három hete befogadták az egész családot. A belterületi, szoba-konyhás, de utólag még egy helyiséggel megtoldott, komfort nélküli parasztház egyetlen fűtött helyisége a nagyszoba, az ágyakon és néhány széken kívül itt már hely sincs több bútornak, a vizet a kerti csapról hordják be.

A nagyszülők a fiúk és a menyük életviteléről őszinte elismeréssel beszéltek. Elmondták, hogy a fiúk dolgoz és hazaadja a pénzt – azt a gyermekekre költik –, a menyük ellátja és összetartja a családot, ez az ő szemükben igen fontos érték. A szülők és az apai nagyszülők viszonya jó, barátságos és egymás megsegítésére alkalmas. A nagymama és a nagypapa el tudja látni a gyermekek felügyeletét. A nagyszülők korukhoz és egészségi állapotukhoz mérten (63 és 69 évesek) megfelelően gondoskodnak a gyermekekről.

A nagypapa nyugdíjügyének intézéséhez segítségre, tanácsra és utánjárásra is szükség lenne, ezt eddig nem tudták megoldani. A nagymama ugyan írástudatlan, de kifejtette, hogy ő mindig szigorúan elküldi reggel az iskolásokat, mert ebben rendnek kell lenni. Az iskolába járás elősegítésében a nagyszülők partnernek tűnnek, a délutáni tanulásnak és leckeírásnak viszont nem igazán érzik a jelentőségét.

A viszonylag fiatal, feltörekvő szándékú cigány házaspár látogatásunkkor éppen hivatali ügyeinek intézéséből tért haza kiöltözve. A szülők kötelességeik teljesítésére törekszenek. A férj 1996-tól munkanélküli, tavaly a gyermekjóléti szolgálat segítségével jutott közmunkához, nagy örömmel újságolta, hogy most 8 hónapra ismét szerződést kötöttek vele. A szülőkkel való beszélgetésből az érződik ki, hogy ők szeretnék megnyugtatóan rendezni a saját helyzetüket. A családnak szándékában állt a csecsemő érkezése előtt kicsit rendbe szedni, kimeszelné a nagyszülőktől ugyan messzebbi, külterki kolóniában lévő házat, és oda visszaköltözni. Reménykednek abban, hogy az időjárás is barátságosabbra és szárazabbra fordul, így a gyerekeknek sem jelent majd akkora gondot a bejárás. Nagyon szeretnék beköltözni a településre, de a lakáshoz jutás önerőből teljesen valószínűtlennek látszik. A közmunka díjából és a családi pótlékokból élve szociális és anyagi helyzetük meglehetősen kilátástalan. Már tavaly ígéretet kaptak, hogy majd önkormányzati segítséggel rendszeresítenek egy kisbuszt, ami a kolóniából behordja az óvodába, iskolába a kint élő családok gyermekeit; előrelépés ebben az ügyben azóta sem történt. A kolóniáról a gyerekeknek az iskolákig több mint 4 km-t kellene naponta kétszer megtenniük, ez jó idő esetén még kivitelezhető is megfelelő erőnléttel. Esőben viszont a majd három kilométeres kivezető földút sártengerré változik, az út menti téhéntelep trágyadombjai tovább nehezítik a helyzetet.

A kirendelt család gondozó és a családtagok közötti viszony nem megfelelő, a látogatások futólagosak, a bizalmi viszony nem épült ki, nem ül le a családnál, nem hallgatja meg őket. Szavait a családtagok kioktatásként, vádként, hibáztatásként élik meg.

Az információ tartalom vázlatja

- A védelembe vétel és a nevelésbe vétel fogalma és feltételei
- A szegénység fogalma
- A szegénység területi és társadalmi jellemzői
- A lakhatás támogatásának lehetőségei
- A tanulás segítésének lehetőségei
- A családi nevelés előnyei
- Szocializációs és értékalközések
- A kötődés és a biztonságérzet összefüggése
- A beavatkozási dilemma értelmezése az eset kapcsán

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

5. Segítség lenne-e a gyermekek kiemelése saját családjukból?

Az illetékes gyermekjóléti szolgálat kilenc testvér közül hét kiskorú védelembe vételének megszüntetésére és nevelésbe vételének elrendelésére tett javaslatot (a háromhetes csecsemőt és a másfél éves leánykát nem vennék védelembe). Indokaik szerint az óvodáskorúak esetében beszoktatási nehézségek merültek fel, az iskolások esetében pedig tanulmányi problémákat tapasztaltak.

A házaspár a kilenc gyermekkel az apai nagyszülői házban él, ahová úgy három hete befogadták az egész családot. A belterületi, szoba-konyhás, de utólag még egy helyiséggel megtoldott, komfort nélküli parasztház egyetlen fűtött helyisége a nagyszoba, az ágyakon és néhány széken kívül itt már hely sincs több bútornak, a vizet a kerti csapról hordják be.

A nagyszülők a fiuk és a menyük életviteléről őszinte elismeréssel beszéltek. Elmondták, hogy a fiuk dolgoz és hazaadja a pénzt – azt a gyermekekre költik -, a menyük ellátja és összetartja a családot, ez az ő szemükben igen fontos érték. A szülők és az apai nagyszülők viszonya jó, barátságos és egymás megsegítésére alkalmas. A nagymama és a nagypapa el tudja látni a gyermekek felügyeletét. A nagyszülők korukhoz és egészségi állapotukhoz mérten (63 és 69 évesek) megfelelően gondoskodnak a gyermekekről.

A nagypapa nyugdíjügyének intézéséhez segítségre, tanácsra és utánjárásra is szükség lenne, ezt eddig nem tudták megoldani. A nagymama ugyan írástudatlan, de kifejtette, hogy ő mindig szigorúan elküldi reggel az iskolásokat, mert ebben rendnek kell lenni. Az iskolába járás elősegítésében a nagyszülők partnernek tűnnek, a délutáni tanulásnak és leckeírásnak viszont nem igazán érzik a jelentőségét.

A viszonylag fiatal, feltörekvő szándékú cigány házaspár látogatásunkkor éppen hivatali ügyeinek intézéséből tért haza kiöltözve. A szülők kötelességeik teljesítésére törekszenek. A férj 1996-tól munkanélküli, tavaly a gyermekjóléti szolgálat segítségével jutott közmunkához, nagy örömmel újságolta, hogy most 8 hónapra ismét szerződést kötöttek vele. A szülőkkel való beszélgetésből az érződik ki, hogy ők szeretnék megnyugtatóan rendezni a saját helyzetüket. A családnak szándékában állt a csecsemő érkezése előtt kicsit rendbe szedni, kimeszelni a nagyszülőktől ugyan messzebbi, külterki kolóniában lévő házat, és oda visszaköltözni. Reménykednek abban, hogy az időjárás is barátságosabbra és szárazabbra fordul, így a gyerekeknek sem jelent majd akkora gondot a bejárás. Nagyon szeretnének beköltözni a településre, de a lakáshoz jutás önerőből teljesen valószínűtlennek látszik. A közmunka díjából és a családi pótlékokból élve szociális és anyagi helyzetük meglehetősen kilátástalan. Már tavaly ígéretet kaptak, hogy majd önkormányzati segítséggel rendszeresítenek egy kisbuszt, ami a kolóniából behordja az óvodába, iskolába a kint élő családok gyermekeit; előrelépés ebben az ügyben azóta sem történt. A kolóniáról a gyerekeknek az iskoláig több mint 4 km-t kellene naponta kétszer megtenniük, ez jó idő esetén még kivitelezhető is megfelelő erőnléttel. Esőben viszont a majd három kilométeres kivezető földút sártengerré változik, az út menti tehéntelep trágyadombjai tovább nehezítik a helyzetet.

A kirendelt családgondozó és a családtagok közötti viszony nem megfelelő, a látogatások futólagosak, a bizalmi viszony nem épült ki, nem ül le a családnál, nem hallgatja meg őket. Szavait a családtagok kioktatásként, vádként, hibáztatásként élik meg.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
B	A gyermekvédelem jogi szabályozása	A védelembe vétel és a nevelésbe vétel fogalma és feltételei	10	
C	A problémának definiált társadalmi jelenségek és ellátások, eszközök	A lakhatás támogatásának lehetőségei	10	
	A család fogalma, funkciói és struktúrája	A családi nevelés előnyei	10	

.....
dátum

.....
alíírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

B	A szocializáció folyamata és szinterei	Szocializációs és értékűtközések	10	
C	A kötődés és biztonságérzet fontossága	A kötődés és a biztonságérzet összefüggése	10	
B	A szegénység kialakulásának okai, jellemzői és megjelenési formái	A szegénység fogalma	5	
		A szegénység területi és társadalmi jellemzői	10	
	Tanulási folyamat, tanulás-segítés	A tanulás segítésének lehetőségei	5	
C	A szociálpolitika céljai, értékei és dilemmái	A beavatkozási dilemma értelmezése az eset kapcsán	10	
Összesen			80	
Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Max.	Elért
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése		2	
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése		2	
5	Köznyelvi beszéd-készség		2	
4	Szakmai nyelvű beszéd-készség		2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése		2	
Összesen			10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint			Max.	Elért
Személyes		Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság	1	
		Türelmesség	1	
		Rugalmasság	1	
Társas		Empátia	1	
		Segítőkészség	1	
		Adekvát kommunikáció	1	
Módszer		Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
		Problémaelemzés, -problémafeltárás	1	
		Helyzetfelismerés	1	
		Rendszerben való gondolkodás	1	
Összesen			10	
Mindösszesen			100	

.....
dátum

.....
aláírás

6. „Megéri-e” az anyának visszamenni dolgozni – bölcsődében elhelyezni másfél éves gyermekét?

Új, másfél éves kisfiú, V. Z. beszoktatási időszakát él. A gyermek, a szülő és Ön között az első napoktól kezdve elfogadás, kölcsönös szimpátia alakult ki. Ha Ön fogadta a reggeli érkezéskor, akkor a gyermek kedvenc játékával és ruháiban hajlandó Önnel a csoportszobába bemenni. Ha azonban nem Önnel találkozik reggel, minden alkalommal nagyon sír, erősen kapaszkodik édesanyja nyakába, nem akarja őt elengedni, nem akar a csoportszobába bemenni.

Az egyébként jól fejlett gyermek gyakran náthás, ilyenkor még nehezebb az anyától való elválása.

Az anya négyórás munkaidőben dolgozik a munkahelyén. Ezt egyrészt a család anyagi helyzete, másrészt az anya munkája teszi szükségessé. Látva azonban gyermeke nehéz beszokását a bölcsődébe, az anya azt fontolgatja, hogy vajon megéri-e a gyermeket ilyen megpróbáltatásoknak kitenni.

Az információtartalom vázlata

- A korai anya-gyerek kapcsolat jelentősége
- A biztonságérzet kialakulásának feltételei
- A kötődés kialakulásának feltételei
- A kötődés és a biztonságérzet összefüggései
- A társas kapcsolatok jelentősége a kisgyermek életében
- A gyermek és a szülő közötti „érdekellentét” lehetőség szerinti feloldása
- Időszakos elválás segítése
- A gyermek megnyugtatójának módszerei

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

6. „Megéri-e” az anyának visszamenni dolgozni – bölcsődében elhelyezni másfél éves gyermekét?

Új, másfél éves kislány, V. Z. beszoktatási időszakát élők. A gyermek, a szülő és Ön között az első napoktól kezdve elfogadás, kölcsönös szimpátia alakult ki. Ha Ön fogadta a reggeli érkezéskor, akkor a gyermek kedvenc játékával és ruháiban hajlandó Önnel a csoportszobába bemenni. Ha azonban nem Önnel találkozik reggel, minden alkalommal nagyon sír, erősen kapaszkodik édesanyja nyakába, nem akarja őt elengedni, nem akar a csoportszobába bemenni.

Az egyébként jól fejlett gyermek gyakran náthás, ilyenkor még nehezebb az anyától való elválása.

Az anya négyórás munkaidőben dolgozik a munkahelyén. Ezt egyrészt a család anyagi helyzete, másrészt az anya munkája teszi szükségessé. Látna azonban gyermeke nehéz beszokását a bölcsődébe, az anya azt fontolgatja, hogy vajon megéri-e a gyermeket ilyen megpróbáltatásoknak kitenni.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
C	A kötődés és biztonságérzet fontossága	A korai anya-gyerek kapcsolat jelentősége	10	
B	Vonzalmak és taszítások jellemzői	A biztonságérzet kialakulásának feltételei	10	
		A kötődés kialakulásának feltételei	10	
		A kötődés és a biztonságérzet összefüggései	10	
	A konfliktusok fajtái és a konfliktuskezelés módjai	A gyermek és a szülő közötti „érdekellentét” lehetőség szerinti feloldása	10	
		Időszakos elválás segítése	10	
		A gyermek megnyugtatójának módszerei	10	
A	A gyermekek kapcsolatainak fejlesztése	A társas kapcsolatok jelentősége a kisgyermek életében	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Elhivatottság, elkötelezettség	1	
	Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság	1	
	Rugalmasság	1	
	Empátia	1	
	Segítőkészség	1	
	Konfliktuskezelő készség	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
	Nyitott hozzáállás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

7. Milyen dilemmák vetődnek fel az alábbi eset kapcsán?

Az Ön által vezetett bölcsődébe a szülő kétéves gyermekének elhelyezését kéri. A gyermek bölcsődében tartózkodásának első hete alatt Ön és munkatársai azt tapasztalják, hogy a gyermek mozgása összerendezetlen, sík terepen gyakran megbotlik, elesik, lépcsőn csak négykézláb tud felmenni, fogása bizonytalan, kisebb tárgyakat is gyakran kiejt a kezéből.

Megfigyeléseiről az anyával beszélgetést kezdeményez, aki elmondja, hogy gyermeke valóban kissé ügyetlenebbnek tűnik mozgásában, mint négyéves testvére, de egyéb területeken nem tapasztalt eltérést két gyermekének fejlődése között. Az anya azt is elmondja, hogy számára nagyon fontos, hogy a gyermeke ebbe a bölcsődébe járjon, mert csak így tudja megoldani a gyermek elhelyezését, munkahelyének megtartását.

Az információtartalom vázlatja

- A kisgyermekek mozgásfejlődési jellemzői
- A sajátos ütemű fejlődés megnyilvánulási jelei
- Az inklúzió fogalma a bölcsődei nevelésben
- Az integráció fogalma a bölcsődei nevelésben
- Az integráció előnyei és hátrányai
- A differenciált fejlesztés lehetőségei a bölcsődében
- A korai fejlesztés elvei
- A sajátos szükségletű gyermekek fejlesztésének intézményei, lehetőségei

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

7. Milyen dilemmák vetődnek fel az alábbi eset kapcsán?

Az Ön által vezetett bölcsődébe a szülő két éves gyermekének elhelyezését kéri. A gyermek bölcsődében tartózkodásának első hete alatt Ön és munkatársai azt tapasztalják, hogy a gyermek mozgása összerendezetlen, sík terepen gyakran megbotlik, elesik, lépcsőn csak négykézláb tud felmenni, fogása bizonytalan, kisebb tárgyakat is gyakran kiejt a kezéből.

Megfigyeléseiről az anyával beszélgetést kezdeményez, aki elmondja, hogy gyermeke valóban kissé ügyetlenebbnek tűnik mozgásában, mint négyéves testvére, de egyéb területeken nem tapasztalt eltérést két gyermekének fejlődése között. Az anya azt is elmondja, hogy számára nagyon fontos, hogy a gyermeke ebbe a bölcsődébe járjon, mert csak így tudja megoldani a gyermek elhelyezését, munkahelyének megtartását.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információ tartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
B	Életkori szakaszok és jellemzői	A kisgyermekek mozgásfejlődési jellemzői	15	
C	Az inklúzió, integráció és a differenciált nevelés bölcsődei lehetőségei	Az inklúzió fogalma a bölcsődei nevelésben	5	
		Integráció fogalma a bölcsődei nevelésben	5	
		Az integráció előnyei és hátrányai	10	
		A differenciált fejlesztés lehetőségei a bölcsődében	15	
B	Rendellenes fejlődésre utaló tünetek	A sajátos ütemű fejlődés megnyilvánulási jelei	10	
A	A rendellenességet, kóros állapotot jelző tünetek	A sajátos szükségletű gyermekek fejlesztésének intézményei, lehetőségei	10	
A	A tünetek enyhítésének technikai és módszerei gyermekkorban	A korai fejlesztés elvei	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Megbízhatóság	1	
	Döntésképeség	1	
Társas	Kapcsolatteremtő készség	1	
	Empátia	1	
	Segítőkészség	1	
	Konfliktuskezelő készség	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

8. Értelmezze a problémadefiníció dilemmáit!

Az illetékes gyermekjóléti szolgálat a kilenc testvér közül hét kiskorú védelembe vételének megszüntetésére és nevelésbe vételének elrendelésére tett javaslatot (a háromhetes csecsemőt és a másfél éves leánykát nem vennék védelembe). Indokaik szerint az óvodáskorúak esetében beszoktatási nehézségek merültek fel, az iskolások esetében pedig a tanulmányi problémákat tapasztaltak.

A házaspár a kilenc gyermekkel az apai nagyszülői házban él, ahová úgy három hete befogadták az egész családot. A belterületi, szoba-konyhás, de utólag még egy helyiséggel megtoldott, komfort nélküli parasztház egyetlen fűtött helyisége a nagyszoba, az ágyakon és néhány széken kívül itt már hely sincs több bútornak, a vizet a kerti csapról hordják be.

A nagyszülők a fiuk és a menyük életviteléről őszinte elismeréssel beszéltek. Elmondták, hogy a fiuk dolgoz és hazaadja a pénzt – azt a gyermekekre költik –, a menyük ellátja és összetartja a családot, ez az ő szemükben igen fontos érték. A szülők és az apai nagyszülők viszonya jó, barátságos és egymás megsegítésére alkalmas. A nagymama és a nagypapa el tudja látni a gyermekek felügyeletét. A nagyszülők korukhoz és egészségi állapotukhoz mérten (63 és 69 évesek) megfelelően gondoskodnak a gyermekekről.

A nagypapa nyugdíjügyének intézéséhez segítségre, tanácsra és utánjárásra is szükség lenne, ezt eddig nem tudták megoldani. A nagymama ugyan írástudatlan, de kifejtette, hogy ő mindig szigorúan elküldi reggel az iskolásokat, mert ebben rendnek kell lenni. Az iskolába járás elősegítésében a nagyszülők partnernek tűnnek, a délutáni tanulásnak és leckeírásnak viszont nem igazán érzik a jelentőségét.

A viszonylag fiatal, feltörekvő szándékú cigány házaspár látogatásunkkor éppen hivatali ügyeinek intézéséből tért haza kiöltözve. A szülők kötelességeik teljesítésére törekszenek. A férj 1996-tól munkanélküli, tavaly a gyermekjóléti szolgálat segítségével jutott közmunkához, nagy örömmel újságolta, hogy most 8 hónapra ismét szerződést kötöttek vele. A szülőkkel való beszélgetésből az érződik ki, hogy ők szeretnék megnyugtatóan rendezni a saját helyzetüket. A családnak szándékában állt a csecsemő érkezése előtt kicsit rendbe szedni, kimeszelni a nagyszülőktől ugyan messzebbi, külterki kolóniában lévő házat, és oda visszaköltözni. Reménykednek abban, hogy az időjárás is barátságosabbra és szárazabbra fordul, így a gyerekeknek sem jelent majd akkora gondot a bejárás. Nagyon szeretnének beköltözni a településre, de a lakáshoz jutás önerőből teljesen valószínűtlennek látszik. A közmunka díjából és a családi pótlékokból élve szociális és anyagi helyzetük meglehetősen kilátástalan. Már tavaly ígéretet kaptak, hogy majd önkormányzati segítséggel rendszeresítenek egy kisbuszt, ami a kolóniából behordja az óvodába, iskolába a kint élő családok gyermekeit; előrelépés ebben az ügyben azóta sem történt. A kolóniáról a gyerekeknek az iskolákig több mint 4 km-t kellene naponta kétszer megtenniük, ez jó idő esetén még kivitelezhető is megfelelő erőnléttel. Esőben viszont a majd három kilométeres kivezető földút sártengerré változik, az út menti tehénteleg trágyadombjai tovább nehezítik a helyzetet.

A kirendelt családgondozó látogatásai esetlegesen és futólagosak. Nem ül le a családnál, nem hallgatja meg őket. Szavait a családtagok kioktatásként, vádként, hibáztatásként élik meg.

Az információtartalom vázlata

- A szegénység szubkultúrájának jellemzői
- Az előítéletek értelmezése az eset kapcsán
- Az óvónők problémája
- A tanárok problémája
- A gyerekek problémája
- A szülők problémája
- A nagyszülők problémája
- A gyermekjóléti szolgálat szakemberének problémája
- A problémák megoldására felkínált javaslat mérlegelése
- A segítő szerepének mérlegelése

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

8. Értelmezze a problémadefiníció dilemmáit!

Az illetékes gyermekjóléti szolgálat a kilenc testvér közül hét kiskorú védelembe vételének megszüntetésére és nevelésbe vételének elrendelésére tett javaslatot (a háromhetes csecsemőt és a másfél éves leánykát nem vennék védelembe). Indokaik szerint az óvodáskorúak esetében beszoktatási nehézségek merültek fel, az iskolások esetében pedig a tanulmányi problémákat tapasztaltak.

A házaspár a kilenc gyermekkel az apai nagyszülői házban él, ahová úgy három hete befogadták az egész családot. A belterületi, szoba-konyhás, de utólag még egy helyiséggel megtoldott, komfort nélküli parasztház egyetlen fűtött helyisége a nagyszoba, az ágyakon és néhány széken kívül itt már hely sincs több bútornak, a vizet a kerti csapról hordják be.

A nagyszülők a fiuk és a menyük életviteléről őszinte elismeréssel beszéltek. Elmondták, hogy a fiuk dolgoz és hazaadja a pénzt – azt a gyermekekre költik -, a menyük ellátja és összetartja a családot, ez az ő szemükben igen fontos érték. A szülők és az apai nagyszülők viszonya jó, barátságos és egymás megsegítésére alkalmas. A nagymama és a nagypapa el tudja látni a gyermekek felügyeletét. A nagyszülők korukhoz és egészségi állapotukhoz mérten (63 és 69 évesek) megfelelően gondoskodnak a gyermekekről.

A nagypapa nyugdíjügyének intézéséhez segítségre, tanácsra és utánjárásra is szükség lenne, ezt eddig nem tudták megoldani. A nagymama ugyan írástudatlan, de kifejtette, hogy ő mindig szigorúan elküldi reggel az iskolásokat, mert ebben rendnek kell lenni. Az iskolába járás elősegítésében a nagyszülők partnernek tűnnek, a délutáni tanulásnak és leckeírásnak viszont nem igazán érzik a jelentőségét.

A viszonylag fiatal, feltörekvő szándékú cigány házaspár látogatásunkkor éppen hivatali ügyeinek intézéséből tért haza kiöltözve. A szülők kötelességeik teljesítésére törekszenek. A férj 1996-tól munkanélküli, tavaly a gyermekjóléti szolgálat segítségével jutott közmunkához, nagy örömmel újságolta, hogy most 8 hónapra ismét szerződést kötöttek vele. A szülőkkel való beszélgetésből az érződik ki, hogy ők szeretnék megnyugtatóan rendezni a saját helyzetüket. A családnak szándékában állt a csecsemő érkezése előtt kicsit rendbe szedni, kimeszelni a nagyszülőktől ugyan messzebbi, külterki kolóniában lévő házat, és oda visszaköltözni. Reménykednek abban, hogy az időjárás is barátságosabbra és szárazabbra fordul, így a gyerekeknek sem jelent majd akkora gondot a bejárás. Nagyon szeretnék beköltözni a településre, de a lakáshoz jutás önerőből teljesen valószínűtlennek látszik. A közmunka díjából és a családi pótlékokból élve szociális és anyagi helyzetük meglehetősen kilátástalan. Már tavaly ígéretet kaptak, hogy majd önkormányzati segítséggel rendszeresítenek egy kisbuszt, ami a kolóniából behordja az óvodába, iskolába a kint élő családok gyermekeit; előrelépés ebben az ügyben azóta sem történt. A kolóniáról a gyerekeknek az iskoláig több mint 4 km-t kellene naponta kétszer megtenniük, ez jó idő esetén még kivitelezhető is megfelelő erőnléttel. Esőben viszont a majd három kilométeres kivezető földút sártengerré változik, az út menti téhéntelep trágyadombjai tovább nehezítik a helyzetet.

A kirendelt családgondozó látogatásai esetlegesek és futólagosak. Nem ül le a családnál, nem hallgatja meg őket. Szavait a családtagok kioktatásként, vádként, hibáztatásként élik meg.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázлата alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
C	A problémának definiált társadalmi jelenségek és ellátások, eszközök	Az óvónők problémája	5	
		A tanárok problémája	5	
		A gyerekek problémája	10	
		A szülők problémája	5	
		A nagyszülők problémája	5	
		A gyermekjóléti szolgálat szakemberének problémája	10	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

B	A szegénység kialakulásának okai, jellemzői és megjelenési formái	A szegénység szubkultúrájának jellemzői	10	
B	Az előítéletek kialakulásának okai és működésének jellemzői	Az előítéletek értelmezése az eset kapcsán	10	
D	Az állami beavatkozás és az azt meghatározó ideológiák és érdekek	A problémák megoldására felkínált javaslat mérlegelése	10	
A	A segítség pszichológiai összefüggései	A segítő szerepének mérlegelése	10	
Összesen			80	
Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése		2	
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése		2	
5	Köznyelvi beszédképesség		2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség		2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése		2	
Összesen			10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint			Maximum	Elért
	Személyes	Türelmesség	1	
		Rugalmasság	1	
		Döntésképesség	1	
	Társas	Empátia	1	
		Segítőkézség	1	
		Adekvát kommunikáció	1	
	Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
		Problémaelemzés	1	
		Helyzetfelismerés	1	
		Rendszerben való gondolkodás	1	
Összesen			10	
Mindösszesen			100	

.....
dátum

.....
aláírás

9. Milyen dilemmákat kell mérlegelnie a gondozónőnek az alábbi eset kapcsán?

A bölcsődei csoportban – ahol Ön dolgozik – azt tapasztalja, hogy az egyik anyuka rendszertelenül hordja 20 hónapos kislányát. Amikor a gyermeket beviszi, rendszeresen későn jár érte, az utolsók között viszi haza. A gyermek az átlagosnál gyengébben fejlett, alultápláltnak tűnik, ruházata nem kifogástalan sem tisztaságát, sem méreteit illetően. Viselkedésében visszahúzódó, az erőteljes hangokra összerándulással, sírással reagál.

A védőnővel való konzultáció alapján az is kiderül, hogy a kötelező védőoltást sem kapta meg a gyermek. A 15 hónapos korban esedékesnél a gyermek betegsége halasztotta az oltás beadását, később ez azért maradt el, mert az anya alkalmi munkavállalásának idejére a gyermeket a rokonokra bízta.

Ön az anyával való beszélgetés során szóba hozta a gyermek védőoltásainak szükségességét, de az elmaradások okára nem kapott konkrét választ. Az anya jelzései arra utalnak, hogy ennek vallási okai vannak, melyet az anya nem kíván részletezni.

Az információtartalom vázlata

- Jelzőrendszer feladatai
- Problémalista készítése
- A beavatkozási dilemma értelmezése
- Elhanyagolás, veszélyeztetés fogalma
- Védőoltások funkciója
- Védőoltások fajtái, oltási naptár
- A személyiségi jogok tartalma
- Az inklúzió fogalma a bölcsődei nevelésben
- Az integráció fogalma a bölcsődei nevelésben
- A differenciált nevelés lehetőségei a bölcsődei nevelésben
- A problémák megoldási lehetőségei

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

9. Milyen dilemmákat kell mérlegelnie a gondozónőnek az alábbi eset kapcsán?

A bölcsődei csoportban – ahol Ön dolgozik – azt tapasztalja, hogy az egyik anyuka rendszertelenül hordja 20 hónapos kislányát. Amikor a gyermeket beviszi, rendszeresen későn jár érte, az utolsók között viszi haza. A gyermek az átlagosnál gyengébben fejlett, alultápláltnak tűnik, ruházata nem kifogástalan sem tisztaságát, sem méreteit illetően. Viselkedésében visszahúzó, az erőteljes hangokra összerándulással, sírással reagál.

A védőnővel való konzultáció alapján az is kiderül, hogy a kötelező védőoltást sem kapta meg a gyermek. A 15 hónapos korban esedékesnél a gyermek betegsége halasztotta az oltás beadását, később ez azért maradt el, mert az anya alkalmi munkavállalásának idejére a gyermeket a rokonokra bízta.

Ön az anyával való beszélgetés során szóba hozta a gyermek védőoltásainak szükségességét, de az elmaradások okára nem kapott konkrét választ. Az anya jelzései arra utalnak, hogy ennek vallási okai vannak, melyet az anya nem kíván részletezni.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
A	Jogi- és adatvédelmi alapismeretek	A személyiségi jogok tartalma	5	
C	Az egészségügyi ellátások szabályai	Védőoltások funkciója	5	
		Védőoltások fajtái, oltási naptár	5	
A	A rendellenességet, kóros állapotot jelző tünetek ismerete	Problémalista készítése	15	
B	A gyermekvédelem jogi szabályozása	Jelzőrendszer feladatai	5	
		Elhanyagolás, veszélyeztetés fogalma	5	
	A szakmai együttműködés etikai szabályai	A beavatkozási dilemma értelmezése	10	
		A problémák megoldási lehetőségei	10	
C	Az inklúzió, integráció és a differenciált nevelés bölcsődei lehetőségei	Az inklúzió fogalma a bölcsődei nevelésben	5	
		Az integráció fogalma a bölcsődei nevelésben	5	
		A differenciált nevelés lehetőségei a bölcsődei nevelésben	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Empátia	1	
	Segítőkészség	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
Társas	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
Módszer	Problémaelemzés	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

10. Milyen beavatkozási lehetőségeket lát a család támogatására?

V. A. két és fél éves, kiegyensúlyozott, víg kedélyű kisfiú. Öten vannak testvérek, V. A. a legkisebb. Az anya szokta behordani és hazavinni a gyermeket, időnként azonban vele érkeznek nagyobb gyermekei is. A kisfiú, az anya és a testvérek között a kapcsolat nagyon bensőséges, kölcsönösen örülnek egymásnak, ragaszkodásuk kifejezett.

A kisfiú hatodik hónapja jár az Ön bölcsődei csoportjába, mert édesanyjának akkor sikerült négyórás munkát találni egy takarító kisiparosnál. Az apa a lakóhelyüktől távol dolgozik, naponta ingázik a család és a munkahelye között – így vele még Ön nem találkozott.

A család láthatóan harmonikus. A gyerekek és az anya kapcsolata szeretetteljes, kiegyensúlyozott. Gyakran hallani a családtagok közötti beszélgetésben a távol lévő apáról, az ő hazavárásáról és a vele való közös tevékenységekről, élményekről.

A gyermekek és az anya rendezett megjelenésű, ruhatáruk meglehetősen viseltes, de mindig tiszta és hibátlan. A család érzékelhetően anyagi gondokkal küszködik. Az eltelt időszak alatt többször előfordult, hogy a térítési díjat a megadott időpontban nem tudták befizetni, kötelezettségüknek csak késve tudtak eleget tenni.

Szűkös anyagi helyzetükre engednek következtetni a családnál tett látogatás tapasztalatai is. A ház, melyben a héttagú család él egy kétszobás, kertes, családi ház, szülői örökség. A szobák csak a legszükségesebb bútorokkal vannak berendezve, melyek nagy része szintén az örökség része lehetett. A konyhának és a fürdőszobának használt helyiség felszereltsége is igen puritán. Az udvar tiszta, rendezett. A telek művelésre alkalmas kicsi részén konyhakert van, melyet a család tagjai közösen művelnek, gondoznak.

Az információtartalom vázlata

- A szociálpolitika fogalma
- Az állami szociálpolitika eszközei
- A szociálpolitika dilemmái
- A szegénység fogalma
- A szegénység társadalmi méretei Magyarországon
- A gyermekszegénység jellemzői Magyarországon
- A gyermekszegénység megszüntetésének eszközei
- A hiányok számbavétele az eset kapcsán
- A család támogatásának lehetőségei

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

10. Milyen beavatkozási lehetőségeket lát a család támogatására?

V. A. két és fél éves, kiegyensúlyozott, víg kedélyű kisfiú. Öten vannak testvérek, V. A. a legkisebb. Az anya szokta behordani és hazavinni a gyermeket, időnként azonban vele érkeznek nagyobb gyermekei is. A kisfiú, az anya és a testvérek között a kapcsolat nagyon bensőséges, kölcsönösen örülnek egymásnak, ragaszkodásuk kifejezett.

A kisfiú hatodik hónapja jár az Ön bölcsődei csoportjába, mert édesanyjának akkor sikerült négyórás munkát találni egy takarító kisiparosnál. Az apa a lakóhelyüktől távol dolgozik, naponta ingázik a család és a munkahelye között – így vele még Ön nem találkozott.

A család láthatóan harmonikus. A gyerekek és az anya kapcsolata szeretetteljes, kiegyensúlyozott. Gyakran hallani a családtagok közötti beszélgetésben a távol lévő apáról, az ő hazavárásáról és a vele való közös tevékenységekről, élményekről.

A gyermekek és az anya rendezett megjelenésű, ruhatáruk meglehetősen viseltes, de mindig tiszta és hibátlan. A család érzékelhetően anyagi gondokkal küszködik. Az eltelt időszak alatt többször előfordult, hogy a térítési díjat a megadott időpontban nem tudták befizetni, kötelezettségüknek csak késve tudtak eleget tenni.

Szükség anyagi helyzetükre engednek következtetni a családnál tett látogatás tapasztalatai is. A ház, melyben a héttagú család él egy kétszobás, kertes, családi ház, szülői örökség. A szobák csak a legszükségesebb bútorokkal vannak berendezve, melyek nagy része szintén az örökség része lehetett. A konyhának és a fürdőszobának használt helyiség felszereltsége is igen puritán. Az udvar tiszta, rendezett. A telek művelésre alkalmas kicsi részén konyhakert van, melyet a család tagjai közösen művelnek, gondoznak.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
D	Szociálpolitikai alapok	A szociálpolitika fogalma	5	
		Az állami szociálpolitika eszközei	10	
C	A szociálpolitika céljai, értékei és dilemmái	A szociálpolitika dilemmái	10	
B	A szegénység kialakulásának okai, jellemzői és megjelenési formái	A szegénység fogalma	5	
C	Mai magyar társadalom rétegződése	A szegénység társadalmi méretei Magyarországon	10	
		A gyermekszegénység jellemzői Magyarországon	10	
B	Gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló ellátások, intézkedések	A gyermekszegénység megszüntetésének eszközei	10	
C	A szükségletek és erőforrások feltárásának módszerei	A hiányok számbavétele az eset kapcsán	10	
		A család támogatásának lehetőségei	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédkésztség	2	
4	Szakmai nyelvű beszédkésztség	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Elhivatottság, elkötelezettség	1	
	Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság	1	
	Stressztűrő képesség	1	
Társas	Empátia	1	
	Segítőkészség	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

11. Milyen dilemmákat vet föl a szülők gyermekük nevelésbe vételére vonatkozó kérése?

A 13 és fél éves fiú harmadjára járja az ötödik osztályt, immár magántanulóként. Az első bukás óta értékelhető tanulmányi és beilleszkedési erőfeszítéseket nem tett. Órai viselkedésével az osztály munkáját zavarja, testi erejének növekedésével sakkban tartja a kisebbeket, több lopási ügybe keveredett, hiányzásai egyre szaporodtak. A nyári szünettel, majd a kényszerű magántanulóvá válással hirtelen megduzzadt szabadideje, ez tovább rontott a helyzeten. Rendszeresen a fővárosba szökött, s csak napok múlva került elő, magáról hírt nem adott, a család számára ismeretlen helyen tartózkodott. Az így eltelt idők alatti történésekről később sem akart számot adni. Tetteit, kalandozásait nem magyarázza, nem is mentegeti. A Budapesten töltött idő eseményeiről egyáltalán nem kíván nyilatkozni azon túl, hogy „ott sok minden történt”. Két fiatal férfival lakott. Az idősebbé volt a lakás, aki állítólag biztatta, hogy tegyen félre a nem részletezett módon szerzett pénzéből, mert még kicsi, de hazaküldését nem szorgalmazta.

A fiú nem tartja problémának, hogy családja, rokonai nem ismerik a baráti körét, sőt azt sem, hogy előttük tartózkodási helye, elfoglaltsága is ismeretlen marad. Ezt ő mélyen magánügynek tekinti, s így is kezeli.

Ebben a helyzetben döntött úgy a család, hogy a gyermekkel nem boldogulnak, láthatóan külön és megmagyarázhatatlan dolgaiért felelősséget nem vállalnak, ezért kérték a gyermek nevelésbe vételét.

Az információtartalom vázlatja

- A gyermeki jogok hazai és nemzetközi szabályai
- Speciális szükségletű gyermek meghatározása
- A kamaszkor lélektani jellemzői
- A szocializáció szinterei
- Énkép, identitás kialakulásának feltételei
- A kamaszkori konfliktusok okai
- Magatartási, viselkedési zavaros gyermek nevelésének kérdései
- A nevelésbe vétel előnyei, hátrányai
- A kliens autonómiája

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

11. Milyen dilemmákat vet föl a szülők gyermekük nevelésbe vételére vonatkozó kérése?

A 13 és fél éves fiú harmadjára járja az ötödik osztályt, immár magántanulóként. Az első bukás óta értékelhető tanulmányi és beilleszkedési erőfeszítéseket nem tett. Órai viselkedésével az osztály munkáját zavarja, testi erejének növekedésével sakkban tartja a kisebbeket, több lopási ügybe keveredett, hiányzásai egyre szaporodtak. A nyári szünettel, majd a kényszerű magántanulóvá válással hirtelen megduzzadt szabadideje, ez tovább rontott a helyzeten. Rendszeresen a fővárosba szökött, s csak napok múlva került elő, magáról hírt nem adott, a család számára ismeretlen helyen tartózkodott. Az így eltelt idők alatti történésekről később sem akart számot adni. Tetteit, kalandozásait nem magyarázza, nem is mentegeti. A Budapesten töltött idő eseményeiről egyáltalán nem kíván nyilatkozni azon túl, hogy „ott sok minden történt”. Két fiatal férfival lakott. Az idősebbé volt a lakás, aki állítólag biztatta, hogy tegyen félre a nem részletezett módon szerzett pénzéből, mert még kicsi, de hazaküldését nem szorgalmazta.

A fiú nem tartja problémának, hogy családja, rokonai nem ismerik a baráti körét, sőt azt sem, hogy előtük tartózkodási helye, elfoglaltsága is ismeretlen marad. Ezt ő mélyen magánügynek tekinti, s így is kezeli.

Ebben a helyzetben döntött úgy a család, hogy a gyermekkel nem boldogulnak, láthatóan külön és megmagyarázhatatlan dolgaiért felelősséget nem vállalnak, ezért kérték a gyermek nevelésbe vételét.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázлата alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
B	Gyermeki jogok nemzetközi és hazai szabályai	A gyermeki jogok hazai és nemzetközi szabályai	10	
	A gyermekvédelem jogi szabályozása	Speciális szükségletű gyermek meghatározása	5	
	A lelki fejlődés életkori szakaszai	A kamaszkor lélektani jellemzői	10	
		A kamaszkori konfliktusok okai	10	
	A szocializáció folyamata és szinterei	A szocializáció szinterei	10	
A szociális identitás kialakulásának összefüggései	Énkép, identitás kialakulásának feltételei	10		
A	A szakma etikai szabályai és dilemmái	A nevelésbe vétel előnyei, hátrányai	10	
		A kliens autonómiája	5	
B	Sikerek és kudarcok a nevelésben	Magatartási, viselkedési zavaros gyermek nevelésének kérdései	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Türelmesség	1	
	Stressztűrő képesség	1	
Társas	Empátia	1	
	Segítőkészség	1	
	Közérthetőség	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
	Gyakorlatias feladatértelmezés	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

12. Felelős-e a szociális szakember saját lelki egészségéért?

Ön évek óta segítő hivatást folytat nehéz helyzetben lévő szülőkkel, s egyre gyakrabban érzi azt, hogy munkájának nincs értelme, mert hiába való minden igyekezete, nem tud segíteni az Önhöz segítségért fordulóknak.

Ön teljes odaadással fordul a nehéz helyzetben lévők problémái felé, átérzi helyzetüket, próbál alternatívákat találni problémájuk megoldására. A problémák azonban egyre nagyobbak és összetettebbek, így nagyon gyakran az első beszélgetéskor belemélyednek az aktuális helyzetbe, s nem marad idő az elvárások tisztázására, tudatosítására és az együttműködés kereteinek meghatározására. Az esetek megoldásába való gyors belevágással egyre kevésbé sikerül távolságot tartani az egyéni, személyes problémáktól, egyre nehezebb szétválasztani, hogy mi az, ami a közös munkával valóban elérhető, s mi az, amit a szülőknek kell belső munkával feldolgozniuk.

Egyre inkább szükségét érzi annak, hogy szakmai problémáit megbeszélje valakivel, de ez szinte reménytelennek tűnik, hiszen a településen egyedül dolgozik segítő munkakörben. Munkájával kapcsolatos problémáit nem akarja hazavinni, de a településen nincs senki, akivel megbeszélhetné azokat, hiszen mindenki ismer mindenkit, s védeni szeretné az Önhöz fordulókat is. Így aztán egyre többször marad magára azokkal az Önben felmerülő kérdésekkel, hogy jól csinálja-e munkáját, mennyire részese a kudarccal végződő eseteknek, vajon miként oldják meg az Önéhez hasonló eseteket mások.

Az információtartalom vázlatja

- A szakmai titoktartás szabályai
- A hatékony segítség akadályai
- A segítő szakember felelősségei
- A segítő szakember felelősségeinek határai
- A segítő foglalkozás pszichés hatásai
- A kiégés jelei
- A segítő foglalkozást űzők személyiségvédelmének szakmai lehetőségei
- Az önismeret-fejlesztés lehetőségei
- A szakmai önvédelem technikái
- A szakmai megújulás lehetőségei, formái

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

12. Felelős-e a szociális szakember saját lelki egészségéért?

Ön évek óta a segítő hivatást folytat nehéz helyzetben lévő szülővel, s egyre gyakrabban érzi azt, hogy munkájának nincs értelme, mert hiába való minden igyekezete, nem tud segíteni az Önhöz segítségért fordulóknak.

Ön teljes odaadással fordul a nehéz helyzetben lévők problémái felé, átérzi helyzetüket, próbál alternatívákat találni problémájuk megoldására. A problémák azonban egyre nagyobbak és összetettebbek, így nagyon gyakran az első beszélgetéskor belemélyednek az aktuális helyzetbe, s nem marad idő az elvárások tisztázására, tudatosítására és az együttműködés kereteinek meghatározására. Az esetek megoldásába való gyors belevágással egyre kevésbé sikerül távolságot tartani az egyéni, személyes problémáktól, egyre nehezebb szétválasztani, hogy mi az, ami a közös munkával valóban elérhető, s mi az, amit a szülőknek kell belső munkával feldolgozniuk.

Egyre inkább szükségét érzi annak, hogy szakmai problémáit megbeszélje valakivel, de ez szinte reménytelennek tűnik, hiszen a településen egyedül dolgozik segítő munkakörben. Munkájával kapcsolatos problémáit nem akarja hazavinni, de a településen nincs senki, akivel megbeszélhetné azokat, hiszen mindenki ismer mindenkít, s védeni szeretné az Önhöz fordulókat is. Így aztán egyre többször marad magára azokkal az Önben felmerülő kérdésekkel, hogy jól csinálja-e munkáját, mennyire részese a kudarccal végződő eseteknek, vajon miként oldják meg az Önéhez hasonló eseteket mások.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
A	A szakma etikai szabályai és dilemmái	A szakmai titoktartás szabályai	10	
		A segítő szakember felelősségei	5	
		A hatékony segítség akadályai	15	
B	A szakmai együttműködés etikai szabályai	A segítő szakember felelősségeinek határai	5	
C	Énvédőtechnikák	A szakmai önvédelem technikái	5	
		A szakmai megújulás lehetőségei, formái	10	
		A segítő foglalkozást űzők személyiségvédelmének szakmai lehetőségei	10	
B	Az önismeret forrásai	Az önismeret-fejlesztés lehetőségei	5	
A	A segítség pszichológiai összefüggései	A segítő foglalkozás pszichés hatásai	10	
		A kiegész jelei	5	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Elhivatottság, elkötelezettség	1	
	Döntésképeség	1	
Társas	Kapcsolatteremtő készség	1	
	Empátia	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
	Konfliktuskezelő készség	1	
Módszer	Gyakorlatias feladatértelmezés	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Nyitott hozzáállás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

13. Mutassa be a különböző nevelési stílusok nevelési hatásait az alább esetleírás felhasználásával!

Az egyik délután a következő jelenetnek lesz tanúja a bölcsődei öltözőben: az anya és az apa együtt érkeznek meg a két és fél éves kislányért a bölcsődébe. A gyermek éppen elmélyülten rajzol. Élvezi, hogy az előtte lévő sok színes ceruzát most csak ő használhatja, s nem akarja abbahagyni a rajzolást. Az anya nyugodt mozdulatokkal összeszedi a gyermek játszóruháit, összehajtogatja azokat, az apa ül az öltöztető-padon, s érzékelhetően egyre fogy a türelme, míg a gyermekre vár. Az anya már mindent elrendezett, előkészítette a gyermek utcai ruháit is, amibe majd átöltözteti a hazainduláshoz, de a gyermek továbbra sem jön, jele nem mutatkozik annak, hogy befejezné a rajzolást. Az apa türelmét veszti, felpattan és ráparancsol a gyerekekre, hogy azonnal rakja el a játékokat és jöjjön öltözködni. Az anya próbálja nyugtatni az apát, de ez nem jár sikerrel, sőt az apa indulattal a hangjában az anyát kezdi hibáztatni a gyermek szófogadatatlansága miatt. Az apa szerint a gyermek jelenlegi viselkedése az anya túlzottan megengedő nevelési módszerének következménye, mellyel csak azt lehet elérni, hogy a gyerek sosem fogja megtanulni, hogy szót kell fogadnia. Az anya – oldani igyekszik az apában lévő feszültséget – nyugodt hangon szólítja meg fiát. Kéri, hogy mutassa meg neki a rajzát. Megbeszélnek a rajzon látható „figurákat”, s megígéri neki, hogy otthon közösen befejezik a rajzot. A gyermek elgondolkodni látszik az anya ajánlatán, majd visszamegy a terembe, elrakja az általa használt ceruzákat, elköszön Öntől, s elindul az öltözőbe.

Az információtartalom vázlatja

- A gyermeknevelési stílusok
- A gyermeknevelési stílusok hatásai
- A kettős nevelés fogalma
- Értelmezze az apa viselkedésének nevelési hatásait
- Értelmezze az anya viselkedésének nevelési hatásait
- Az empátia fogalma
- A konfliktus fogalma
- A szülők konfliktusának okai
- A gondozónő szerepe a családi nevelés befolyásolásában

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

13. Mutassa be a különböző nevelési stílusok nevelési hatásait az alább esetleírás felhasználásával!

Az egyik délután a következő jelenetnek lesz tanúja a bölcsődei öltözőben: az anya és az apa együtt érkeznek meg a két és fél éves kisfiúért a bölcsődébe. A gyermek éppen elmélyülten rajzol. Élvezi, hogy az előtte lévő sok színes ceruzát most csak ő használhatja, s nem akarja abbahagyni a rajzolást. Az anya nyugodt mozdulatokkal összeszedi a gyermek játszóruháit, összehajtogatja azokat, az apa ül az öltöztető-padon, s érzékelhetően egyre fogy a türelme, míg a gyermekre vár. Az anya már mindent elrendezett, előkészítette a gyermek utcai ruháit is, amibe majd átöltözteti a hazainduláshoz, de a gyermek továbbra sem jön, jele nem mutatkozik annak, hogy befejezné a rajzolást. Az apa türelmét veszti, felpattan és ráparancsol a gyerekekre, hogy azonnal rakja el a játékokat és jöjjön öltözködni. Az anya próbálja nyugtatni az apát, de ez nem jár sikerrel, sőt az apa indulattal a hangjában az anyát kezdi hibáztatni a gyermek szófogadatlansága miatt. Az apa szerint a gyermek jelenlegi viselkedése az anya túlzottan megengedő nevelési módszerének következménye, mellyel csak azt lehet elérni, hogy a gyerek sosem fogja megtanulni, hogy szót kell fogadnia. Az anya – oldani igyekszik az apában lévő feszültséget – nyugodt hangon szólítja meg fiát. Kéri, hogy mutassa meg neki a rajzát. Megbeszélnek a rajzon látható „figurákat”, s megígéri neki, hogy otthon közösen befejezik a rajzot. A gyermek elgondolkodni látszik az anya ajánlatán, majd visszamegy a terembe, elrakja az általa használt ceruzákat, elköszön Öntől, s elindul az öltözőbe.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázлата alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
B	Nevelési stílusok és attitűdök	A gyermeknevelés stílusok	6	
		A gyermeknevelési stílusok hatásai	15	
	Sikerek és kudarcok a nevelésben	A kettős nevelés fogalma	5	
		Értelmezze az apa viselkedésének nevelési hatásait	12	
		Értelmezze az anya viselkedésének nevelési hatásait	12	
	A nevelési hatáskeltés pszichológiai alapjai	Az empátia fogalma	5	
	A konfliktusok fajtái és a konfliktuskezelés módjai	A konfliktus fogalma	5	
		A szülők konfliktusának okai	10	
	A nevelői szerep összefüggései	A gondozónó szerepe a családi nevelés befolyásolásában	10	
	Összesen			80

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű beszédkésztség	2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédkésztség	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Elhivatottság, elkötelezettség	1	
	Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság	1	
	Stressztűrő képesség	1	
Társas	Empátia	1	
	Segítőkészség	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

14. Milyen dilemmákat vet fel az alábbi eset?

A. J.-nek 21 éves korában, három évvel ezelőtt szűnt meg az utógondozói ellátása. 14 évig élt a gyermekotthonban. A gondozásban töltött idő alatt elvégezte általános iskolai tanulmányait, majd szakmát szerzett. Bizonyítványa megszerzése után munkába állt, majd a gyermekotthonból való távozás előkészítése után kiköltözött saját kertés kis házába a gyermekotthonnal szomszédos utcába. A ház azóta lakályosabbá, otthonosabbá vált, köszönhetően szorgalmának és a gyermekotthontól kapott támogatásnak. Gyermekotthonos társai sokat segítettek a szükséges átalakítások megoldásában, a felnőttek pedig a szükséges támogatások megtalálásában, megszerzésében. A. J. maga is mindent megtett annak érdekében, hogy mihamarabb komfortosabbá tegye lakását. Mindezek ellenére gyakran jár vissza továbbra is a gyermekotthonba, hogy aktuális gondjai megoldásában segítségüket kérje, minden ötletéhez, tervéhez kikéri az Önök véleményét. Döntési helyzetekben, önálló életvitelének kialakításában bizonytalan.

Az információtartalom vázlatja

- A dilemma fogalma
- Az autonómia-kontroll dilemmája a segítség során
- A gyermeki személyiség fejlődése a gyermekotthoni körülmények között
- Felnőtté válás jogi, gazdasági dimenziói
- A gyermekotthonból kikerületek önállóságának jogi feltételei
- Az önállóság kialakulásának pszichés feltételei
- A leválás segítésének lépései
- A gyermekotthonból kikerületek kapcsolatrendszere
- A gyermekotthonból kikerületek társadalmi integrációját nehezítő és segítő körülmények

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

14. Milyen dilemmát vet fel az alábbi eset?

A. J.-nek 21 éves korában, három évvel ezelőtt szűnt meg az utógondozói ellátása. 14 évig élt a gyermekotthonban. A gondozásban töltött idő alatt elvégezte általános iskolai tanulmányait, majd szakmát szerzett. Bizonyítványa megszerzése után munkába állt, majd a gyermekotthonból való távozás előkészítése után kiköltözött saját kertes kis házába a gyermekotthonnal szomszédos utcába. A ház azóta lakályosabbá, otthonosabbá vált, köszönhetően szorgalmának és a gyermekotthontól kapott támogatásnak. Gyermekotthonos társai sokat segítettek a szükséges átalakítások megoldásában, a felnőttek pedig a szükséges támogatások megtalálásában, megszerzésében. A. J. maga is mindent megtett annak érdekében, hogy mihamarabb komfortosabbá tegye lakását. Mindezek ellenére gyakran jár vissza továbbra is a gyermekotthonba, hogy aktuális gondjai megoldásában segítségüket kérje, minden ötletéhez, tervéhez kikéri az Önök véleményét. Döntési helyzetekben, önálló életvitelének kialakításában bizonytalan.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
A	A szakma etikai szabályai és dilemmái	A dilemma fogalma	5	
		Az autonómia-kontroll dilemmája a segítség során	10	
	A segítség pszichológiai összefüggései	A gyermeki személyiség fejlődése a gyermekotthoni körülmények között	10	
		Az önállóság kialakulásának pszichés feltételei	10	
B	Családjogi alapismeretek	Felnőtté válás jogi, gazdasági dimenziói	10	
		A gyermekotthonból kikerületek önállóságának jogi feltételei	10	
C	A kötődés és biztonságérzet fontossága	A leválás segítségének lépései	10	
		A gyermekotthonból kikerületek kapcsolatrendszere	5	
B	Az egyén társadalmi meghatározottsága	A gyermekotthonból kikerületek társadalmi integrációját nehezítő és segítő körülmények	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
alíírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű beszédkésztség	2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédkésztség	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Rugalmasság	1	
	Döntésképeség	1	
Társas	Közérthetőség	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
	Konfliktuskezelő készség	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
	Gyakorlatias feladatértelmezés	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

15. Értelmezze a kapcsolattartás dilemmáit!

Balázs 8 éves. Tartós neveltként került a gyermekotthonba. Beutalására az anya kérésére került sor. Egy téli estén az apa alkoholos befolyásoltság alatt bántalmazta, majd kizavarta a házból az anyát és két kiskorú gyermekét. Éjszakára a rokonoknál húzták meg magukat. A következő napon az anya elment a település önkormányzatához, és kérte a gyermekek elhelyezését. A gyermekeket azonnal a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat befogadó otthonába szállították. Balázs és öccse tartós nevelésbe vételét az indokolta, hogy az anya nyilatkozott a gyermekekről való lemondásról, az apa szülői felügyeleti jogát pedig a bíróság vonta meg.

Idővel a kisebbik gyermeknél az örökbefogadást kezdeményezték, a nagyobbik gyermeket, a nyolcéves Balázst gyermekotthonban helyezték el.

A gyermek iratanyagából kiderült, hogy az apa agresszív, alkoholizáló életmódja miatt már négy idősebb testvére szintén gondoskodás alatt áll.

Balázs édesanyja – aki érzékelhetően maga is értelmileg akadályozott –, felkereste a gyermekotthont, hogy fiát meglátogassa. A szülő, valamint az anyát elkísérő unokanővér a gyermekotthonban találkozott a fiúval. Boldogan üdvözölték egymást, az anya kisebb ajándékait átadta fiának. Azt tapasztalja, hogy a gyermek és az anya között kimondva és kimondatlanul komoly kötődés van. Balázs szinte felelősséget érez édesanyja iránt, aggódik érte, félti a többször megtapasztalt apai tettegesség miatt. Az anyával folytatott beszélgetés alapján kiderül az Ön számára, hogy az anya nincs tisztában lemondó nyilatkozattételének belső tartalmával, értelmével, következményeivel. Ő továbbra is tartani akarja velük a kapcsolatot.

Az információtartalom vázlata

- A gyermeki jogok értelmezése és szabályozása
- A szülői felügyeleti jogról való lemondás feltételei
- A lemondó nyilatkozat következményei
- Tartós nevelésbe vétel fogalma, tartalma
- Tartósan nevelt kapcsolattartásának feltételei
- Szülői jogok és kötelezettségek
- Az anya-gyerek kapcsolat jelentősége a gyermek fejlődésében
- A társas kapcsolatok jelentősége a kisgyermek életében
- A családi kapcsolatok megőrzésének dilemmái
- A segítő szakember szerepe a gyermekek családi kapcsolatainak ápolásában

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

15. Értelmezze kapcsolattartás dilemmáit!

Balázs 8 éves. Tartós neveltként került a gyermekotthonba. Beutalására az anya kérésére került sor. Egy téli estén az apa alkoholos befolyásoltság alatt bántalmazta, majd kizavarta a házból az anyát és két kiskorú gyermekét. Éjszakára a rokonoknál húzták meg magukat. A következő napon az anya elment a település önkormányzatához, és kérte a gyermekek elhelyezését. A gyermekeket azonnal a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat befogadó otthonába szállították. Balázs és öccse tartós nevelésbe vételét az indokolta, hogy az anya nyilatkozott a gyermekekről való lemondásról, az apa szülői felügyeleti jogát pedig a bíróság vonta meg.

Idővel a kisebbik gyermeknél az örökbefogadást kezdeményezték, a nagyobbik gyermeket, a nyolcéves Balázst gyermekotthonban helyezték el.

A gyermek iratanyagából kiderült, hogy az apa agresszív, alkoholizáló életmódja miatt már négy idősebb testvére szintén gondoskodás alatt áll.

Balázs édesanyja – aki érzékelhetően maga is értelmileg akadályozott –, felkereste a gyermekotthont, hogy fiát meglátogassa. A szülő, valamint az anyát elkísérő unokanővér a gyermekotthonban találkozott a fiúval. Boldogan üdvözölték egymást, az anya kisebb ajándékait átadta fiának. Azt tapasztalja, hogy a gyermek és az anya között kimondva és kimondatlanul komoly kötődés van. Balázs szinte felelősséget érez édesanyja iránt, aggódik érte, félti a többször megtapasztalt apai tettlegesség miatt. Az anyával folytatott beszélgetés alapján kiderül az Ön számára, hogy az anya nincs tisztában lemondó nyilatkozattételének belső tartalmával, értelmével, következményeivel. Ő továbbra is tartani akarja velük a kapcsolatot.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
B	A gyermekvédelem jogi szabályozása	A gyermeki jogok értelmezése és szabályozása	10	
		Tartós nevelésbe vétel fogalma, tartalma	10	
		Tartósan nevelt kapcsolattartásának feltételei	10	
B	Családjogi alapismeretek	Szülői jogok és kötelezettségek	10	
C	Az állami beavatkozás és az azt meghatározó ideológiák és érdekek	A szülői felügyeleti jogról való lemondás feltételei	5	
C	A kötődés és biztonságérzet fontossága	Az anya-gyerek kapcsolat jelentősége a gyermek fejlődésében	5	
		A társas kapcsolatok jelentősége a kisgyermek életében	5	
B	A család mint támogatórendszer, és mint problémaforrás jellemzői	A családi kapcsolatok megőrzésének dilemmái	10	
A	A szakma etikai szabályai és dilemmái	A segítő szakember szerepe a gyermekek családi kapcsolatainak ápolásában	10	
		A lemondó nyilatkozat következményei	5	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Összesen		80	
Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség	2	
4	Információforrások kezelése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Elhivatottság, elkötelezettség	1	
	Megbízhatóság	1	
	Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság	1	
	Stressztűrő képesség	1	
Társas	Empátia	1	
	Közérthetőség	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
	Segítőkészség	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

16. Melyek a szokások megváltoztatásának lehetőségei és nehézségei?

Ön egy háromgyermekes családban tevékenykedik házi időszakos gyermekgondozóként. A szülőkkel való megismerkedés során folytatott beszélgetésekből az Ön számára az derül ki, hogy a két, három és fél, valamint az ötéves gyermeket nevelő családban hiányos a napirend kialakultsága. A gyermekek hét és nyolc óra között ébrednek általában. Reggelizésre azonban csak tíz óra körül lehet őket rávenni. A két kisebb gyermek a játékból fel-felpattanva szalad oda a megterített asztalhoz, s a játékot folytatva majszolja a felkapott ételt. Az ötéves gyermek viszonylag nyugodtan fogyasztja el a felkínált ételt, közben folyamatosan kólát kortyolgat. A délelőtti tevékenységek közben többször is édességeket fogyasztanak, melyet a hűtőszekrényből önállóan vesznek ki.

Az ebédelés a reggelihez hasonlóan, zaklatott módon folyik. A gyermekek – mint az az Ön számára kiderült – nem szeretik a zöldségfélét, főzelékeket, a szülőkkel gyakran étkeznek gyorséttermekben.

Ebéd után csak a kétéves gyermek vonul vissza a szobájába aludni. Két testvére nem hajlandó lepihenni annak ellenére, hogy Ön a fáradtságuknak számtalan jelét észleli. Időnként el-elcsendesednek, eldőlnek a szőnyegen rövid intervallumokra, de gyakoriak közöttük ilyenkor a konfliktusok is.

Hazaérkezésükkor elmondta a szülőknek a napi történéseket és tapasztalatait. A szülőket nem lepte meg az, amit Öntől hallottak, sőt elmondták, hogy hétféle is így szokott történni. Sokáig fennmaradnak esténként, így reggelenként hagyják őket addig, amíg maguktól fel nem ébrednek. Éppen ezért mindenki akkor reggelizik, amikor megéhezik. Az is kiderült az Ön számára, hogy a szülők nem látnak semmi kivetni valót a gyermekek étkezési módjával, igényével kapcsolatban sem. Ők sem szeretik a főzelékeket, szívesebben fogyasztanak félkész vagy kész termékeket. Ezek elkészítéséhez nem kell túl sok idő.

Milyen lehetőségeket lát a gyermekek számára egészséges életmód kialakításra?

Az információtartalom vázlata

- A fiziológiai szükségletek kisgyermekkorban
- Egészséges életmód ismérvei
- Az egészségnevelés lehetőségei
- Rendszeresség fontossága a gyermek életében
- Megengedő (laissez faire) nevelés jellemzői
- A szocializáció szinterei
- A családi szokások átörökítése
- A szokások megváltoztatásának lehetőségei
- A szakember felelőssége az együttműködésben

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

16. Melyek a szokások megváltoztatásának lehetőségei és nehézségei?

Ön egy háromgyermekes családban tevékenykedik házi időszakos gyermekgondozóként. A szülőkkel való megismerkedés során folytatott beszélgetésekből az Ön számára az derül ki, hogy a két, három és fél, valamint az ötéves gyermeket nevelő családban hiányos a napirend kialakultsága. A gyermekek hét és nyolc óra között ébrednek általában. Reggelizésre azonban csak tíz óra körül lehet őket rávenni. A két kisebb gyermek a játékból fel-felpattanva szalad oda a megterített asztalhoz, s a játékot folytatva majszolja a felkapott ételt. Az ötéves gyermek viszonylag nyugodtan fogyasztja el a felkínált ételt, közben folyamatosan kólát kortyolgat. A délelőtti tevékenységek közben többször is édességeket fogyasztanak, melyet a hűtőszekrényből önállóan vesznek ki.

Az ebédelés a reggelihez hasonlóan, zaklatott módon folyik. A gyermekek – mint az az Ön számára kiderült – nem szeretik a zöldségfélét, főzelékeket, a szülőkkel gyakran étkeznek gyorséttermekben.

Ebéd után csak a kétéves gyermek vonul vissza a szobájába aludni. Két testvére nem hajlandó lepihenni annak ellenére, hogy Ön a fáradtságuknak számtalan jelét észleli. Időnként el-elcsendesednek, eldőlnek a szőnyegen rövid intervallumokra, de gyakoriak közöttük ilyenkor a konfliktusok is.

Hazaérkezéskor elmondta a szülőknek a napi történéseket és tapasztalatait. A szülőket nem lepte meg az, amit Öntől hallottak, sőt elmondták, hogy hétfélegyen is így szokott történni. Sokáig fennmaradnak esténként, így reggelenként hagyják őket addig, amíg maguktól fel nem ébrednek. Éppen ezért mindenki akkor reggelizik, amikor megéhezik. Az is kiderült az Ön számára, hogy a szülők nem látnak semmi kivételt a gyermekek étkezési módjával, igényével kapcsolatban sem. Ők sem szeretik a főzelékeket, szívesebben fogyasztanak félkész vagy kész termékeket. Ezek elkészítéséhez nem kell túl sok idő.

Milyen lehetőségeket lát a gyermekek számára egészséges életmód kialakításra?

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
C	Életmód, kultúra fogalma, az etnikai kisebbségek sajátosságai	Egészséges életmód ismérvei	10	
		Az egészségnevelés lehetőségei	5	
		A családi szokások átörökítése	10	
B	A család, mint támogatórendszer és mint problémaforrás jellemzői	A szokások megváltoztatásának lehetőségei	10	
	Az emberi szükségletek rendszere	A fiziológiai szükségletek kisgyermekkorban	10	
	A szocializáció folyamata és szinterei	A szocializáció szinterei	5	
	A gyermek biológiai fejlődését meghatározó tényezők	Rendszeresség fontossága a gyermek életében	10	
	Nevelési stílusok és attitűdök	Megengedő (laissez faire) nevelés jellemzői	10	
	A szakmai együttműködés etikai szabályai	A szakember felelőssége az együttműködésben	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
alíírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése		2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése		2	
5	Köznyelvi beszédkésztség		2	
4	Szakmai nyelvű beszédkésztség		2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése		2	
Összesen			10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint			Maximum	Elért
Személyes	Elhivatottság, elkötelezettség		1	
	Megbízhatóság		1	
	Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság		1	
	Döntésképeség		1	
Társas	Empátia		1	
	Segítőkészség		1	
	Adekvát kommunikáció		1	
	Konfliktuskezelő készség		1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása		1	
	Helyzetfelismerés		1	
Összesen			10	
Mindösszesen			100	

.....
dátum

.....
aláírás

17. Értelmezze az esetben rejlő problémákat!

Bölcsődei csoportjában van egy két és fél éves, szőke, kék szemű, okos és élénk kisfiú, aki nagyon szívesen jár a bölcsődébe. Szinte a kezdetektől erős, kölcsönös kötődés alakul ki Ön és a gyermek között. A gyermek szépen fejlődik, állandóan keresi az Ön közelségét. Amikor szülei megérkeznek érte, a gyermek nem akar hazamenni, kérleli Önt, hogy menjen velük.

A gyermek édesanyja egyre nehezebben fogadja el a gyermeke és az Ön között kialakult vonzalmat. Az anya többször már megjegyzést is tett Önnek, neheztel Önre emiatt. Ön hiába próbálja, nem tudja megmagyarázni neki, hogy semmi különös nem tesz a gyermekével, amit a csoportba járó kisgyermekekkel ne tenne meg. Ön a kettejük közötti meghitt viszonyt, ragaszkodást kölcsönös szimpátiával magyarázza, mely miatt túlzottnak tartja az anya „feltékenykedését”.

A szülő azonban nem tud ezzel a kapcsolattal mit kezdeni, sőt egyre több hibát talál az Ön működésében. A gyermek hazamenetel előtti óztkodásaira türelmetlenül reagál, erőszakkal akarja elválasztani Öntől. Azt fontolgatja, hogy a gyermeket másik gondozónőhöz, vagy ha ez nem lehetséges, akkor másik bölcsődébe viszi át.

Az információtartalom vázlata

- Problémadefiniálási eljárás
- A személyállandóság szerepe a kisgyermekgondozásban
- A biztonság szükségletének fontossága Maslow szerint
- A gondozónő kötődésének értelmezése
- A túlzott kötődés kialakulásának okai
- A szülő érzelmeinek motívumai
- A szerep fogalma
- A gondozónői szerep határai
- Javaslat a konfliktus feloldására

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

17. Értelmezze az esetben rejlő problémákat!

Bölcsődei csoportjában van egy két és fél éves, szőke, kék szemű, okos és élénk kisfiú, aki nagyon szívesen jár a bölcsődébe. Szinte a kezdetektől erős, kölcsönös kötődés alakul ki Ön és a gyermek között. A gyermek szépen fejlődik, állandóan keresi az Ön közelségét. Amikor szülei megérkeznek érte, a gyermek nem akar hazamenni, kéri Önt, hogy menjen velük.

A gyermek édesanyja egyre nehezebben fogadja el a gyermeke és az Ön között kialakult vonzalmat. Az anya többször már megjegyzést is tett Önnek, hogy neheztel Önre emiatt. Ön hiába próbálja, nem tudja megmagyarázni neki, hogy semmi különös nem tesz a gyermekével, amit a csoportba járó kisgyermekkel ne tenne meg. Ön a kettejük közötti meghitt viszonyt, ragaszkodást kölcsönös szimpátiával magyarázza, mely miatt túlzottnak tartja az anya „féltékenykedését”.

A szülő azonban nem tud ezzel a kapcsolattal mit kezdeni, sőt egyre több hibát talál az Ön működésében. A gyermek hazamenetel előtti óztkodásaira türelmetlenül reagál, erőszakkal akarja elválasztani Öntől. Azt fontolgatja, hogy a gyermeket másik gondozónőhöz, vagy ha ez nem lehetséges, akkor másik bölcsődébe viszi át.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
C	A kötődés és biztonságérzet fontossága	A személyállandóság szerepe a kisgyermekgondozásban	10	
		A túlzott kötődés kialakulásának okai	10	
B	A szerep fogalma és jellemzői	A szerep fogalma	5	
A	A segítség pszichológiai összefüggései	Problémadefiniálási eljárás	5	
		A szülő érzelmeinek motívumai	10	
B	Vonzalmak és taszítások jellemzői	A gondozónő kötődésének értelmezése	10	
A	A szakma etikai szabályai és dilemmái	A gondozónői szerep határai	10	
		javaslat a konfliktus feloldására	10	
B	Az emberi szükségletek rendszere	A biztonság szükségletének fontossága Maslow szerint	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
4	Olvasott szakmai szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség	2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Elhivatottság, elkötelezettség	1	
	Megbízhatóság	1	
	Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság	1	
	Stressztűrő képesség	1	
Társas	Empátia	1	
	Adekvát kommunikáció	1	
	Közérthetőség	1	
Módszer	Általános ismeretek speciális helyzetben való alkalmazása	1	
	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

18. Hogyan szembesítené az apát a bölcsődei nevelés előnyeivel, milyen érvekkel oldaná idegenkedését?

A gyermekjóléti szolgálat javaslatára kétéves, kissúlyú gyermekét a fiatal anya bevitte a bölcsődébe, ismerkedő látogatásra.

A gyermek érdeklődő, figyelmes, könnyen teremt kapcsolatot a maga sajátos módján. Beszéde alig érthető, mert a cumit nem engedi kivenni a szájából, és egyébként is csak néhány szót mond, inkább gesztusokkal, jelzésekkel érteti meg magát. Mozgása életkorához képest ügyetlenebbnek, bizonytalanabbnak tűnik.

Az Ön számára egyértelmű, hogy a gyermeknek szüksége lenne a bölcsődei, szakszerű nevelésre, fejlesztésre. Azt is érzékeli, hogy az anya is támogatásra szorul a gyermekkel kapcsolatos helyes bánásmód tekintetében, s tanácsait is igyekszik megszívlelni. Az anya szívesen hordaná is a gyermeket, de az apa a családi tradíciókon alapuló, szubkulturális mintából eredő nevelési elveivel ez ütközik. Ő nem látja szükségességét annak, hogy a gyermeket bölcsődébe hordják, hiszen az anya nem dolgozik, s fizetni sem tudná a gondozási díjat.

Az információtartalom vázlata

- A gyermeki fejlődés feltételei
- Az eltérő fejlődés sajátosságai
- A korai fejlesztés fogalma
- A társas kapcsolatok jelentősége a kisgyermek fejlődésében
- A társas kapcsolatok jelentősége
- A családi tradíciók érvényesülése a nevelésben
- A cigány szubkultúra gyermeknevelési szokásai
- A prevenció fogalma és jelentősége
- A gyermekjóléti ellátások formái
- A szülővel való együttműködés lehetőségei

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

18. Hogyan szembesítené az apát a bölcsődei nevelés előnyeivel, milyen érvekkel oldaná idegenkedését?

A gyermekjóléti szolgálat javaslatára kétéves, kissúlyú gyermekét a fiatal anya bevitte a bölcsődébe, ismerkedő látogatásra.

A gyermek érdeklődő, figyelmes, könnyen teremt kapcsolatot a maga sajátos módján. Beszéde alig érthető, mert a cumit nem engedi kivenni a szájából, és egyébként is csak néhány szót mond, inkább gesztusokkal, jelzésekkel érteti meg magát. Mozgása életkorához képest ügyetlenebbnek, bizonytalanabbnak tűnik.

Az Ön számára egyértelmű, hogy a gyermeknek szüksége lenne a bölcsődei, szakszerű nevelésre, fejlesztésre. Azt is érzékeli, hogy az anya is támogatásra szorul a gyermekkel kapcsolatos helyes bánásmód tekintetében, s tanácsait is igyekszik megszívlelni. Az anya szívesen hordaná is a gyermeket, de az apa a családi tradíciókon alapuló, szubkulturális mintából eredő nevelési elveivel ez ütközik. Ő nem látja szükségességét annak, hogy a gyermeket bölcsődébe hordják, hiszen az anya nem dolgozik, s fizetni sem tudná a gondozási díjat.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
B	A gyermekvédelem jogi szabályozása	A gyermekjóléti ellátások formái	10	
	Életkori szakaszok és jellemzői	A gyermeki fejlődés feltételei	5	
	Rendellenes fejlődésre utaló tünetek	Az eltérő fejlődés sajátosságai	10	
C	Életmód, kultúra fogalma, az etnikai kisebbségek sajátosságai	A korai fejlesztés fogalma	5	
		A családi tradíciók érvényesülése a nevelésben	5	
		A cigány szubkultúra gyermeknevelési szokásai	5	
A	A gyermekek kapcsolatainak fejlesztése	A társas kapcsolatok jelentősége a kisgyermek fejlődésében	10	
C	Társadalmi egyenlőtlenségek és újratermelődésük okai	A prevenció fogalma és jelentősége	10	
B	Az emberi szükségletek rendszere	Társas kapcsolatok jelentősége	10	
	A szakmai együttműködés etikai szabályai	A szülőkkel való együttműködés lehetőségei	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
Személyes	Türelmesség	1	
	Rugalmasság	1	
	Döntésképesség	1	
Társas	Kapcsolatteremtő készség	1	
	Empátia	1	
	Konfliktuskezelő készség	1	
Módszer	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
	Nyitott hozzáállás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

19. Miben segíthetünk, miben nem?

Bölcsődei csoportjába egy új kislány érkezett. A gyermekkel való megismerkedés során érzékeli, hogy a gyermek láthatóan sajátos nevelési igényű. Az anyával való beszélgetés közben kiderül, hogy a gyermek diagnosztizáltan értelmileg elmaradott. Azt is megtudja, hogy a gyermek nagyon nehezen fogant, a negyvenes éveiben járó anyának ez a terhesség már a sokadik próbálkozása volt. Férfjével együtt számtalan vizsgálaton vettek részt, de a sikertelen fogantatások és terhességek okára nem derült fény. Már szinte teljesen lemondtak arról, hogy saját gyermekük születhet, az örökbefogadás gondolatával foglalkoztak, amikor kiderült, hogy az anya várandós. Nagy örömmel és lelkesedéssel fogadták a hírt és várták a gyermek születését, s nagy aggodalommal figyelték a terhesség minden fázisát. Részt vettek minden vizsgálaton és tanácsadáson. A gyermek végre megszületett normál súllyal, jó életfunkciókkal. Gyanújuk, hogy a gyermek értelmi képességeiben nem megfelelően fejlődik, csak a tágabb családban lévő, hasonló korú csecsemővel való összehasonlításkor erősödött meg. A védőnő tanácsára elvitték a gyermeket fejlődés-neurológiai vizsgálatra, ahol egyértelműen bebizonyosodott, hogy a kicsinek a mozgáskoordinációban több hónapos elmaradása van. Valószínűsítették, hogy ez az elmaradás több területet is érint.

A bizonyosságot követően a szülők nagyon elkeseredtek. Voltak olyan időszakok is, amikor nem hitték el, hogy ez velük megtörténhetett, s abban reménykedtek, hogy az orvosok tévedtek, a diagnózis volt hibás. Amint azonban a gyermek növekedett, rá kellett jönniük, hogy a lemaradások nem csökkennek, a fejlődés üteme nem gyorsul. Ez körülbelül a gyermek egyéves korában történt.

A szülők úgy döntöttek, hogy az anya visszamegy munkahelyére, s a gyermek számára egy elfogadó bölcsődét keresnek.

A gyermek most másfél éves, a beszoktatás első hetében tartanak. A szülők kezdeti szorongása kissé oldódni látszik, s megnyugvással és örömmel hallják, hogy a kislány mennyi mindenre képes.

Az információtartalom vázlatja

- A rendellenes fejlődés fogalma
- A rendellenes fejlődést eredményező leggyakoribb okok
- A rendellenes fejlődést korán jelző tünetek
- A gyermek sérült voltából a szülők között esetleg fellépő konfliktusok
- A bölcsőde lehetőségei a differenciált foglalkozásra
- A korai fejlesztés fogalma
- A differenciált foglalkozás eszközei, módszerei
- A korai fejlesztés eszközei, módszerei
- A rendellenesen fejlődő gyermek fejlesztéséhez igénybe vehető szakemberek
- A szülők lelkiismeret-furdalását oldó lehetőségek és módszerek

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

19. Miben segíthetünk, miben nem?

Bölcsődei csoportjába egy új kislány érkezett. A gyermekkel való megismerkedés során érzékeli, hogy a gyermek láthatóan sajátos nevelési igényű. Az anyával való beszélgetés közben kiderül, hogy a gyermek diagnosztizáltan értelmileg elmaradott. Azt is megtudja, hogy a gyermek nagyon nehezen fogant, a negyvenes éveiben járó anyának ez a terhesség már a sokadik próbálkozása volt. Férjével együtt számtalan vizsgálaton vettek részt, de a sikertelen fogantatások és terhességek okára nem derült fény. Már szinte teljesen lemondtak arról, hogy saját gyermekük születhet, az örökbefogadás gondolatával foglalkoztak, amikor kiderült, hogy az anya várandós. Nagy örömmel és lelkesedéssel fogadták a hírt és várták a gyermek születését, s nagy aggodalommal figyelték a terhesség minden fázisát. Részt vettek minden vizsgálaton és tanácsadáson. A gyermek végre megszületett normál súllyal, jó életfunkciókkal. Gyanújuk, hogy a gyermek értelmi képességeiben nem megfelelően fejlődik, csak a tágabb családban lévő, hasonló korú csecsemővel való összehasonlításkor erősödött meg. A védőnő tanácsára elvitték a gyermeket fejlődés-neurológiai vizsgálatra, ahol egyértelműen bebizonyosodott, hogy a kicsinek a mozgáskoordinációban több hónapos elmaradása van. Valószínűsítették, hogy ez az elmaradás több területet is érint.

A bizonyosságot követően a szülők nagyon elkeseredtek. Voltak olyan időszakok is, amikor nem hitték el, hogy ez velük megtörténhetett, s abban reménykedtek, hogy az orvosok tévedtek, a diagnózis volt hibás. Amint azonban a gyermek növekedett, rá kellett jönniük, hogy a lemaradások nem csökkennek, a fejlődés üteme nem gyorsul. Ez körülbelül a gyermek egyéves korában történt.

A szülők úgy döntöttek, hogy az anya visszamegy munkahelyére, s a gyermek számára egy elfogadó bölcsődét keresnek.

A gyermek most másfél éves, a beszoktatás első hetében tartanak. A szülők kezdeti szorongása kissé oldódni látszik, s megnyugvással és örömmel hallják, hogy a kislány mennyi mindenre képes.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Max.	Elért
B	A gyermek biológiai fejlődését meghatározó tényezők	A rendellenes fejlődést eredményező leggyakoribb okok	10	
	A konfliktusok fajtái és a konfliktuskezelés módjai	A gyermek sérült voltából a szülők között esetleg fellépő konfliktusok	5	
		A szülők lelkiismeret-furdalását oldó lehetőségek és módszerek	10	
	A gyermekvédelem jogi szabályozása	A rendellenesen fejlődő gyermek fejlesztéséhez igénybe vehető szakemberek	5	
C	Az inklúzió, integráció és a differenciált nevelés bölcsődei lehetőségei	A bölcsőde lehetőségei a differenciált foglalkozásra	10	
		A korai fejlesztés fogalma	5	
		A differenciált foglalkozás eszközei, módszerei	10	
		A korai fejlesztés eszközei, módszerei	10	
B	Rendellenes fejlődésre utaló tünetek	A rendellenes fejlődés fogalma	5	
		A rendellenes fejlődést korán jelző tünetek	10	
Összesen			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Max.	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése	2	
5	Köznyelvi beszédképesség	2	
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség	2	
Összesen		10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Max.	Elért
Személyes	Türelmesség	1	
	Rugalmasság	1	
	Döntésképeség	1	
Társas	Kapcsolatteremtő készség	1	
	Empátia	1	
	Konfliktuskezelő készség	1	
Módszer	Problémaelemzés, -feltárás	1	
	Helyzetfelismerés	1	
	Rendszerben való gondolkodás	1	
	Nyitott hozzáállás	1	
Összesen		10	
Mindösszesen		100	

.....
dátum

.....
aláírás

20. Értelmezze az értékek és normák ütközését az alábbi eset kapcsán!

T.-né egyedül neveli három gyermekét. Klári, a legidősebb gyermek, középiskolás. Az iskolaév kezdetén jó tanuló volt, félév után kezdett kimaradozni. Nyilvánvaló, hogy nem érdekli az iskola. Az utolsó három hétben egyáltalán nem is ment be.

T.-né a város egyik vállalkozójánál dolgozik. Korán reggel, mielőtt a gyerekek elindulnának az iskolába, munkába megy. Délután egy órával később ér haza, mint a gyerekei.

T.-né nagyon jó háziasszony, mindent elvégez a háztartásban. A lakásban mindig rend van, finom ételeket készít a gyerekeinek, szépen vasalt ruhákban járhatja őket. Csak a gyermekeinek él, nincsenek barátai.

Most a helyi gyermekjóléti központhoz fordult segítségért. Elmondta Önnek, hogy rosszul érzi magát, levert, kétségbeesett és tehetetlen, nem tudja, mit csináljon a lányával.

A Klárral és T.-nével folytatott beszélgetések során Ön megtudta, hogy Klárinak minden este és minden hétvégén otthon kell lennie, mivel édesanyja nem akar otthonról kimozdulni. Édesanyja soha nem engedi el Klárit a barátaival sem.

Az információtartalom vázlatja

- Az értékek fogalma
- A normakövetés és a normaszegés dilemmája
- A szocializációs szinterek értékeinek ütközése
- A generációk értékrendjének ütközése
- Életkori sajátosságok, szükségletek
- A szerep fogalma
- A családi szerepek és feladatok
- Az iskola szerepe az egyenlőtlenségek felszámolásában és újratermelésében
- A segítő beszélgetés fogalma
- A segítő beszélgetés alkalmazási lehetőségei

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Értékelő lap

20. Milyen megfontolások kézenfekvőek az alábbi esetben?

T.-né egyedül neveli három gyermekét. Klári, a legidősebb gyermek, középiskolás. Az iskolaév kezdetén jó tanuló volt, félév után kezdett kimaradózni. Nyilvánvaló, hogy nem érdekli az iskola. Az utolsó három hétben egyáltalán nem is ment be.

T.-né a város egyik vállalkozójánál dolgozik. Korán reggel, mielőtt a gyerekek elindulnának az iskolába, munkába megy. Délután egy órával később ér haza, mint a gyerekei.

T.-né nagyon jó háziasszony, mindent elvégez a háztartásban. A lakásban mindig rend van, finom ételeket készít a gyerekeinek, szépen vasalt ruhákban járattja őket. Csak a gyermekeinek él, nincsenek barátai.

Most a helyi gyermekjóléti központhoz fordult segítségért. Elmondta Önnek, hogy rosszul érzi magát, levert, kétségbeesett és tehetetlen, nem tudja, mit csináljon a lányával.

A Klárral és T.-nével folytatott beszélgetések során Ön megtudta, hogy Klárinak minden este és minden hétvégén otthon kell lennie, mivel édesanyja nem akar otthonról kimozdulni. Édesanyja soha nem engedi el Klárit a barátaival sem.

Típus	Szakmai ismeretek alkalmazása a szakmai és vizsgakövetelmény szerint	Az információtartalom vázлата alapján	Pontszámok	
			Maximum	Elért
C	Társadalmi egyenlőtlenségek és újratermelődésük okai	Az iskola szerepe az egyenlőtlenségek felszámolásában és újratermelésében	10	
B	A szerep fogalma és jellemzői	A szerep fogalma	5	
C	Családi szerepek és szerepkonfliktusok, a családi életciklusok	A családi szerepek és feladatok	5	
B	Az emberi szükségletek	Életkori sajátosságok, szükségletek	10	
C	Életmód, kultúra fogalma, az etnikai kisebbségek sajátosságai	Az értékek fogalma	5	
		A normakövetés és a normaszegés dilemmája	10	
B	A család, mint támogatórendszer és mint problémaforrás jellemzői	A generációk értékrendjének ütközése	10	
	A szocializáció folyamata és szinterei	A szocializációs szinterek értékeinek ütközése	10	
C	A segítő beszélgetés jellemzői	A segítő beszélgetés fogalma	5	
		A segítő beszélgetés alkalmazási lehetőségei	10	
Maximum			80	

.....
dátum

.....
aláírás

Vizsgarészhez rendelt követelménymodul azonosítója, megnevezése:

1868-06 Gyermekellátási alapeladatok

Vizsgarészhez rendelt vizsgafeladat megnevezése:

3. vizsgafeladat

A szociális gondozás dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgázó neve: .....

Szint	Szakmai készségek a szakmai és vizsgakövetelmény szerint		Maximum	Elért
5	Olvasott köznyelvi szöveg megértése		2	
5	Köznyelvi beszédképesség		2	
5	Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése		2	
4	Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése		2	
4	Szakmai nyelvű beszédképesség		2	
Összesen			10	
Egyéb kompetenciák a szakmai és vizsgakövetelmény szerint			Maximum	Elért
Személyes	Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság		1	
	Türelmesség		1	
	Rugalmasság		1	
Társas	Kapcsolatteremtő készség		1	
	Empátia		1	
	Adekvát kommunikáció		1	
	Konfliktuskezelő készség		1	
Módszer	Problémaelemzés, -feltárás		1	
	Helyzetfelismerés		1	
	Gyakorlatias feladatértelmezés		1	
Összesen			10	
Mindösszesen			100	

.....
dátum

.....
aláírás